

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXXIV Birželis - June 15, 1989 Nr. 23

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Sprogimas Kinijoje

Kiek jis turės įtakos Maskvoje?

Vytautas Meškauskas

Praeitame numeryje pradėjus džiaugtis taikinga atmosfera beveik visoje mūsų planetoje, staiga trenkė perkūnas iš giedro dangaus. Kinijoje įvykęs politinis sproginimas grąžino į šią ašarų pakalnę. Iš tikro jau nuo seno žinome, kad diktatūrom visados sunku pasitraukti. Ypatingai, kai diktatoriai jaučiasi padarę nemažai gero. Kaip Kinijos Deng Xiaoping, kuris sulaukęs 84 metų, jau buvo pradėjęs trauktis iš viešojo gyvenimo, pasilikdmas tačiau sau lemiamą ginkluotųjų pajėgų komisijos pirmininko postą. Deng, galima sakyti, ištraukė

savo kraštą iš 'kultūrinės revoliucijos' siaubo ir lėtai jį vedė iš komunizmo į laisvo ūkio sistemą.

Žinoma, buvo susitikta su nemažais sunkumais, neišvengiamais tokiais atvejais: infliacija, kuri tačiau buvo mažesnė už lotynų Amerioje siaučiančią, atskirų asmenų pralobimu masiniam skurde ir pan. pasikeitimų ligom. Tačiau bendras išpūdis, kaip galima buvo patiems įsitikinti paskutiniu laiku televizijai dieną-naktį rodant vaizdus iš Kinijos, buvo neblogas. Jau-nimas, kaip visur, tačiau jau-nukelta | 2 psl.)

Irena Kriaučeliūnienė vadovaus Dirvos deimantinio jubiliejaus komitetui

Irena Kriaučeliūnienė, Dirvos Deimantinės sukakties komiteto pirmininkė.

Ateinančiais metais Dirva minės 75 metų jubiliejų. Ta proga yra rengiamas finansinis vėjus Dirvai paremti.

Dirvos leidėjai ir, Vil-ties draugijos valdybos kvie-čiama, šiam vajui vadovauti

sutiko Irena Kriaučeliūnienė.

Džiugu sveikinti Ireną Kriaučeliūnienę, sutikusią šį išipareigojimą priimti, ir pa-linkėti geriausios kloties jį vyk-dant.

Plain Dealer laikraščio nuotraukoje gegužės 24 d., Clevelando miesto tarybos viešojoje sesijoje dėl miestų brolystės rezoliucijos liudija Lietuvos laisvės Kovotojas Povilas Pečulaitis. Dešinėje - Raimundas Kudukis, Tautybių sąjūdžio vicepirmininkas, vadovavęs tautybių delegacijai, verčia Povilo Pečulaičio kalbą.

Miestų brolystės rezoliucija atmesta

Clevelandiečiai nenori brolytis su Stalingradu...

Juozas Stempužis

Clevelando miesto tarybos finansų komisija, pirminkaujama miesto tarybos prezidento George Forbes, atmetė Clevelando ir Volgo-grado (buvusio Stalingrado) miestų brolystės rezoliuciją. Sprendimas buvo aiškus ir ka-tegoriškas. Iš dešimties ko-misijos narių aštuoni balsavo už rezolucijos atmetimą, vie-nas nebalsavo ir vienintėlį balsą už rezoliuciją atidavė miesto tarybos narys Dale Miller, kuris ją pasiūlė prašo-mas Cleveland Partner Cities organizacijos.

Clevelando miesto tarybos prezidentas George Forbes, galimas kandidatas į mie-to mero vietą, vienas įtakingiausių juodųjų rasės politi-kierių, gegužės 9 d. pakvietė į savo kabinetą mažą grupę Tautybių sąjūdžio vadovų pa-diskutuoti miestų brolystės rezoliucijos klausimą. Į pasi-tarimą buvo taip pat pakvies-tas tarybos narys Dale Miller kuris pasiūlė brolystės rezoliuciją ir miesto tarybos dau-gumos (demokratų) vadė He-len Smith. Tuo metu dauguma miesto tarybos narių bu-vo už rezoliucijos priėmimą.

Pasitarime dalyvavo lie-tuvių, estų, ukrainiečių, len-kų, vokiečių, baltgudžių at-stovai. Tautybių vadovaujan-tis asmuo buvo Raimundas Kudukis.

Tikrai rimtose diskusijo-se apie Sovietų Sąjungą, Gor-bačiovo persitvarkymo poli-

tiką, pavergtas tautas ir oku-puotas valstybes, miesto tary-bos prezidentas prisipažino gavęs gerą istorijos pamoką. "Jūs diskutavote emocingas politines ir tautų laisvės

problemas ramiai, akademi-niame lygyje ir aš norėčiau, kad tokią pamoką gautų visa miesto taryba", - pareiškė George Forbes. Jis pasiūlė (Nukelta | 4 psl.)

Stalino-Hitlerio slapti protokolai

Remiantis Valentino Be-režkovo atsiminimais, Sov. Sąjungoje buvo susuktas fil-mas, kuriame pagrečiui paly-ginami Stalino ir Hitlerio siautėjimo laikai su paradais ir žudynėmis.

V. Berežkovas buvo Molotovo vertėjas, kai tas ve-dė derybas su Hitleriu ir Ri-bentropu dėl slaptos sutarties Pabaltijos valstybių klausimu. Maskva vis tvirtina, kad joks slaptos protokolo originalas nesurandamas, o dabar prabi-lęs Berežkovas sako, kad tu-rėjo būti. Kaip tik laiku pasi-rodė jo toks pareiškimas, nes buvo paskirta istorikų komi-sija, kuriai pavesta tą reika-lą išaiškinti. Pabaltijo res-publikose, kaip jau visuotinai žinoma, buvo paskelbtas tas protokolas, kuriuo remiantis Maskva okupavo tuos kraš-tus.

Vertėjavo jis ir 1940 m. lapkričio mėn., kai Moloto-vas kalbėjosi su Hitleriu. Jis sako: "Slapasis protokolas to susitikimo metu buvo pa-minėtas keletą kartų. Taip pat iš visko, kas atsitiko po 1939 m. rugpiūčio, aišku,

kad toks buvo. Sovietiniai daliniai 1939 m. rugsėjo 17 d. nebūtų galėję įžygiuoti į Lenkiją, jeigu nebūtų buvę susitarimo su vokiečiais, ku-rie ten porą savaitių anks-čiau įsiveržė."

Jis dar primena ir Hit-lerio 1939 m. rugpiūčio 20 d. laišką Stalinui: "Tame laiške kalbama apie galimybę pasirašyti papildomą proto-kolą, kuriame Vokietijos vyriausybė turėtų atkreipti dėmesį į sovietinius norus."

Berežkovas taip pat ver-tėjavo Stalinui Therano kon-ferencijoje su Čiurčiliu ir Ruz-veltu 1943 metais. Protokolo jis sakėsi nematęs, bet sovie-tinis oficialus tvirtinimas, kad tokio ir nebuvo, jam at-rodo labai nepagrįstas: "Nau-jausias paneigimas anądien pasirodė Andriejaus Gromy-kos, kuris aiškina, kad jam nebuvo parodytas protoko-las, kai jis 1939 m. dirbo sovietų užsienio reikalų mi-nisterijoje". Bet jis dirbo Amerikos skyriuje, dėl to Berežkovas sako: "Man neat-rodo, kad tai būtų įtikinama. Kodėl jie turėjo parodyti jam slaptą protokolą?"

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Kodėl sovietai neranda slaptų protokolų apie Pabaltijo pasidalinimą? Jau pats Stalinas juos pavadino 'ošibka' (klaida).

N.Y. TIMES pranešimu, pereito mėn. pabaigoje Gorbačiovas priėmė estų deputatus dabar Maskvoje vis dar vykstančiame Liaudies Kongrese ir pareiškė palankiai žiūrįs į estų nepriklausomybės reikalavimus. Tą klausimą skubiau išspręsti trukdęs slaptų protokolų, kuriais Sovietija su Vokietija pasidalino Pabaltę, neišlikimas. Viešai kalbėdamas tuo pačiu reikalu, Gorbačiovas sakėsi net prašęs jų originalų Vokietijos kanclerio Kohl, bet tas negalėjęs jam padėti.

Sunku patikėti, kad Sovietijos archyvuose nebūtų likę net jų pėdsakų. Apie juos viešai buvo kalbama derybose su mūsų delegatais 1939 m. rudenį. Tai jie užregistravo savo promemorijose apie tų derybų eigą.

Lietuviškos Knygos Klubo leidinyje LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS NETENKANT, skelbiami 1966 m. Paryžiuje mirusio mūsų užsienio reik. ministerijos politinio departamento direktoriaus Edvardo Turausko užrašai ir tų promemorių tekstas, kurių nuorašai dar turėtų būti ir mūsų pasiuntinybių archyvuose. Turauskas iš Lietuvos pabėgo tą pačią dieną kaip prezidentas Smetona. Jis tai galėjo padaryti 'formaliai', nes turėjo iš anksčiau diplomatinį paskyrimą į Šveicariją, kur jau buvo jo žmona.

Turauskas sakosi, kad vykstant deryboms su sovietais, jis į Maskvą pasiuntęs URM vyr. stenografą J. Švelniką, kad tuojau užrašytų mūsų delegatų pranešimus apie ką tik įvykusius posėdžius. Dabar tai atrodo, gana primityvi priemonė, bet anais laikais nedaug ką turėta geresnio, nors Turauskas kitoje vietoje mini mūsų saugumo užrašytą į plokštelę sovietų kariuomenės vado telefoninį pasikalbėjimą su Maskva.

Kaip žinia, sovietai su vokiečiais dėl Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių padalinimo buvo susitarę du kartus – rugpiūčio 23 d. ir rugsėjo 28 dieną. Spalio 3 d. jie pasiūlytą mūsų atstovus pasitarimui dėl savitarpio pagalbos sutarčių, jų kariuomenės išleidimo į mūsų teritoriją ir Vilniaus grąžinimą. Sekančią dieną mūsų pasiuntinys Maskvoje padiktavo savo išpūdžius ir derybų eigos apsakojimą. Ministeris Urbšys tą patį padarė dviem mėnesiais vėliau, gruodžio 8 dieną.

Pagal Natkevičių, Molotovas pareiškė, jog jiems rūpi jų saugumas ir tam reikalui

sovietai susitarė su Vokietija, kad Lietuva, kaip ir Latvija su Estija, priklausos jų įtakos zonai. Po jo žodį paėmęs Stalinas paaiškino, kad dar tų pačių 1939 m. gegužės mėn., t.y. dar prieš Vokietijos užpuolimą, vokiečiai pasiūlė pasidalinti Pabaltiją pagal Dauguvos upę. O paskutinėse derybos, t.y. jau rugsėjo mėn., vokiečiai nenorom sutikę Lietuvą atiduoti sovietų įtakai už tam tikras teritorijas Pietų Ukrainoje, tačiau ir tuo atveju jiems priklausytų tam tikra dalis Lietuvos. Stalinas parodė žemėlapyje, kad nauja siena turėtų eiti nuo Naumiesčio – kuris nežinia kam priklausytų, į pietus per Vilkaviškį – kuris atitektų vokiečiams, pietinius Marijampolės pakraščius – nors miestas liktų mums, Liudvinavą – kuris atitektų vokiečiams, Simnų, Seirijų, Leipalingį – kurie liktų mums, Kapčiamiestį – atitenkantį vokiečiams. Kelia tarp Kapčiamiesčio ir Sopockinės vokiečiai norėtų turėti sau.

Vėliau Stalinas pabrėžė, kad jis tą juostą jau pažadėjęs vokiečiams ir kad dėl jos perdavimo galima Maskvoje kartu su sovietais tartis su Vokietijos ambasadorium von Schulenburg, tuo būdu lietuvių apsaugant nuo galimos vokiečių apgavystės (obman).

Urbšui su Natkevičium 1 val. nakties grįžus iš Kremliaus, po pusvalandžio jie buvo pašaukti naujam posėdžiui, kur jau buvo pateikti sovietų norimi sutarčių tekstai. Ten Natkevičius vėl iškėlė vokiečiams atitenkančios žemės ruožo klausimą, tarp kitko nurodydamas, kad tai esąs mūsų atgimimo lopšys ir jo paties, 'serednioko' – vidutinio ūkininko, – žemė bus Vokietijos pusėje. Molotovas pakartojo, kad per pirmas derybas visa Lietuva patekusi Vokietijos įtakon, tačiau vėliau sovietai atsiskėlė nuo lenkiškų žemių, nenorėdama pas save turėti dalį Lenkijos. Dantis sukandusi Vokietija sutikus Lietuvą atiduoti sovietų zonon, tačiau prašyte prašiusi trečdaliai Lietuvos ir pagaliau pasitenkinusi Suvalkijos pietiniu kampu.

Urbšys savo promemoriijoje tarp kitko mini, kad derybų metu Molotovo pavaduotojui Potemkinui prikišus kad Lietuva per mažai džiūgauja atgavusi Vilnių, jis jam atkiręs, kad džiaugsmą kliudė du dalykai: sovietų kariuomenės įvedimas į Lietuvos teritoriją ir jų susitarimas su

Vokietija Lietuvos sąskaiton. Sustodams prie antros priežasties Stalinas tada pastebėjo: "Zdies my, požalui, sdieiali ošibku!". Už tos klaidos atitaisymą Stalinas vėliau sumokėjo 7.5 milijonus dolerių auksu. Gal jis po to įsakė sugadinti visus tuos protokolus?

Sprogimas Kinijoje...

(Atkelta iš 1 psl)

tė, kad pažangos keliu galima greičiau eiti, kad gerėjimą lėtina išsivysčiusi, kaip ir Sovietijoje, valdžios korupcija, kad reikia demokratijos vėjo pašvinkusiam orui pralaužyti. Atrodo, kad tokios nuotaikos sukėlė spontaniškas studentų demonstracijas. Netikėdami, kad valdžia jiems griežtai pasipriešins, jie galvojo, kad jų bado streikas ir mirtys pažadins iš apatijos platesnę visuomenę.

Deng, nors ir sirgdamas pagėgė įkalbėti 6 iš 7 armijos vadus demonstrantus išvaisyti. Bet tai nebuvo populiaru priemonė. Ji papiktino mases, panašiai kaip prieš kelias dešimt metų padarė Čian-Kai-Šeko vyriausybė, labai žiauriomis priemonėmis bandydama pasipriešinti komunizmui.

Dabartinės kovos su demonstrantais labai pavojingos Deng režimui, nes 1997 m. prie Kinijos turėtų prisijungti Hong-Kongas, kuris labai praturtintų Kiniją. Dabartinė politika baido ir Taiwaną ieškoti susitarimo.

Antra vertus, nepasipriešinimas visiškai pribaiigtų kompartijos prestižą, sustiprintų įspūdį, kad ji yra viso blogio pradai ir kliūtis pažangai, kas iš tikro ir yra.

Jau kėlė klausimą, kaip tokia perspektyva veiks į sovietų konservatorius. Ar ji nepaskatins juos pašalinti Gorbačiovą, pasodinant į jo vietą kokį didesnės drausmės mėgėją?

Iš tikro tarp abiejų situacijų esama ir nemažos skirtumo. Gorbačiovas anksčiau už Dengą suprato, kad ūkinės reformos turi lydėti ir politinės. Dabartinis Liaudies Kongresas Maskvoje panašus į demokratijos pamoką mokykloje. Mokiniam leidžiama žaisti demokratija iki tokio laipsnio, kad net išdrįstama pastatyti dar vieną kandidatą į prezidento postą, kuris neabejotinai turėtų atitekti Gorbačiovui, kuriam, kaip

Iš kitos pusės

"... one of professor Voldemar's greatest misfortunes was that he is too big a man for his country ... He ... would seem to personify the theory that genius is closely akin to insanity." Iš D. Britanijos atstovo Th. R. Preston 1939 m. birželio 28 d. slaptosios raportas apie vadovaujančias asmenybes Lietuvoje.

Tai vis dar, mano nuomone, galiojanti Augustino Voldemaro charakteristika, nepaisant laiko nuo laiko sovietų spaudoje pasirodančių naujų rebeliecijų. Gegužės 12-13 d. TIESOJE paskelbė ti A. Voldemaro laišku Berijai – Saugumo komisarui – ir kompartijos CK vertimai. Paskutinis laikytinas Voldemaro laiško pačiam Stalinui papildymas. Įvade į juos TIESOS apžvalgininkas V. Kavaliauskas teigia, kad jie rasti Lietuvos centriname archyve ir Voldemaras buvęs "bene vienas spalvingiausių ir labiausiai išsilavinusių Lietuvos asmenybių".

Nesunku įsivaizduoti enkavedistų sumišimą, kai jis staiga grįžo Lietuvon, kada iš jos, žmoniškai galvojant, reikėjo buvusiems jos politikams tik bėgti. Voldemaras teisingai galvojo, kad karas pradėjo naują istorijos epochą, kurioje jis sovietams galėtų pasirodyti naudingas, bent kaip technikas. Jis tačiau nesuprato, kad tam dar nebuvo atėjęs laikas. Gorbačiovas dar buvo mažas berniukas.

Visų pirma Voldemaras turėjo įrodyti, kad jis nėra vokiečių agentas. Juk jį palaikiusią partiją iki šių dienų galima laikyti kiek nusižiūrėjusia į fašizmą. Atrodo, kad jam pasisekė sumažinti NKVD įtarimus nurodant, kad gandai apie jo provokiškumą kilo tais laikais, kai jis smarkiai kovojo už Vilniaus atgavimą. Tai, anot jo, tvirtinę lenkai, norėdami sukelti santarvės įtarimą, o po to, jais naudojosi 'Smetona ir jo klika'. Atrodo, kad Voldemarui buvo patikėta, nes jis buvo išsiųstas į Šiaurės Kaukazą, Ordžonikidze, leista ten profesoriauti, ir gavo tais laikais labai didelę 2,000 rublių pensiją. (Palyginimui, A. Merkys gaudavo tik 600 rb. ir įsidarbino ... dirtyje.)

Karui prasidėjus Voldemaras vėl buvo suimtas ir, 1942 m. vasarą vokiečiams artinantis prie Kaukazo, nugabentas į Maskvos Liubliankos kalėjimą. 1942 m. pabaigoje Sniečkui atėjo mintis Voldemarą panaudoti propagandai prieš fašizmą. Jis nusiuntė delegaciją į kalėjimą, kuri rado Voldemarą labai blogam stovyje, 'nebegalintį net rišliai kalbėti'. Sniečkaus pasiuntiniai pagerino jam maistą, net davė sviesto, bet Voldemarui jau negalima buvo padėti. Jis mirė 1942 m. gruodžio 16 dieną. Tuo pat metu kalėjime badu mirė ir jo žmona.

Tiesoje skelbiami laišakai rašyti 1941 m. birželio 3, liepos 15 ir 21 d.d. Pagal Kavaliauską, juose skęstantis griebėsi šiaudo. Voldemaras siūlėsi pasitarnauti Sovietijai tarptautinėje politikoje, išrūpindams jai paskola Amerikoje. Be to, jis žinąs kaip suvesti biudžetą be deficito, ką jis daręs jau Lietuvoje, ar net rūpintis karo belaisviais. Laiške kompartijos CK Voldemaras teigia, kad per antrą suėmimą jam paaiškėjo, jog tarybinė žvalgyba jį įtarinėjusi kaip vokiečių agentą. Su tuo jis kovosiąs iki paskutinio atsikvėpimo. "Aš privalau ne tik sau, bet ir Lietuvos liaudžiai, iš kurios gelmių esu kilęs, palikti nesuteptą politinį vardą."

Jei politika yra galimybių išnaudojimo menas, Voldemaras, grįždamas tada atgal į Lietuvą, jos atsisakė. (vm)

mokytojui, nėra pavojaus. Dauguma kalbėtojų savo kalbų pradžioje bando apsidrausti pagirdami Gorbačiovą, ir tik vėliau, daugiau ar mažiau drąsiai, šį bei tą pakritikuoja. Skaitant sovietinių laikraščių reportažus iš posėdžių salės tai tuojau pajunti. Pamiršti savo 'pareigas' jau neleidžia labai tankios karių ir milicijos eilės, pro kurias turi praeiti norėdamas patekti į posėdžius.

Be abejo, politbiure atsirado galvojančių, kad Kinija parodė pavojų grėsianti kompartijai. Kaimyninė Lenkija pademonstravo, kad davus laisvės pasirinkti savo kandidatus, liaudis komunistų tikrai nepasirinks. Užtat Gorbačiovui turėtų priklausyti kreditas, kad jis, tai suprasdamas, pabandė ieškoti išeities, paskatindamas sukurti tokias organizacijas – kaip Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdis ir Liaudies Frontus Latvi-

joje bei Estijoje, kurios atrodytų savijostovios, bet praktiškai talkininkautų partijai.

Tai tačiau atidarė kelią nacionalizmui ir atsiskyrimo troškimui. Logiška išdava būtų atsikratyti visų satelitų ir aneksuotų kraštų, nes vis tiek jie niekur toli nepabėgs, o sustiprėjusi Rusija bus toks stiprus magnetas, kad visus satelitus, net jų skaičiui padėjus pridėdant aneksuotus kraštus, vers suktis apie magnetą centrą.

APDRAUDOS reikalais geriausius pataravimus gausite kreipdamiesi į **OBELENIŲ** apdraudos įstaigą — 6028 Mayfield Road, Suite 10, Mayfield Hts., Ohio 44124. Skambinti **ZENONUI** arba **SAULIUI** (216) 442-6810.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP.O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA (USPS 157580)

POSTMASTER: Send address changes to DIRVA
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103Second-class postage paid at Cleveland, Ohio • Published Weekly by
American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription
per year \$25.00 • Single copy 60 cents.Prenumerata metams \$25.00, pusei metų \$15.00 • Atskiuro numerio
kaina 60 centų • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu
nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę • Nespausdinti straipsniai graži-
nami tik autoriams prašant • Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Paremkime Vasario 16 Gimnaziją

Vasario 16 gimnazija yra vienintelė laisvojo pasaulio lietuvių gimnazija, tad ji yra mūsų visų rūpestis. Nors ji yra visų rūpestis, bet paramos daugiausiai laukiama iš USA. Skaitomės laisvojo pasaulio lietuvių centru, tad visi ir dairasi į mūsų pusę. Kad neprasižengus su tiesa, reikia pasakyti, kad ir kanadiečiai stipriai prisideda.

Buvo laikai, kai gimnazijai trūko mokinių, o dabar trūksta pinigų. Visi jau žino, kad prieš keletą metų apdegė centrinis pastatas – pilis. Pilis jau baigiama atstatyti, bet dar likę skolos, tad jas ir reikia padėti išmokėti.

Atstatymas kainuoja apie 7,100,000 DM. Iš šios sumos 3,700,000 DM sumokės draudimo bendrovė, 1,500,000 DM Vokietijos federalinė valdžia, po 500,000 DM Bad-Wuertenbergo ir Hesseno valstijos, 300,000 DM paaucos Katalikų Bažnyčia. Tad mums, lietuviams, telieka tik 500,000 DM, t.y. viena keturioliktoji dalis bendros sumos. Būtų beveik gėda ir nesmagu, jeigu mes negalėtumėme tos sumos padengti.

Jeigu lietuviai jiems priklausančios dalies nesudėtų, tai ir Vokietijos federalinė valdžia savo įnašus proporcingai sumažintų. Jie vadovaujasi principu – padėti tiems, kurie ir patys savimi rūpinasi. Kitaip pasakius, jeigu patys savais marškiniams nesirūpina, tai tokiems ir valdžia nelinkusi padėti. Lietuviška visuomenė visuomet lietuviškiems reikalams yra jautri, tad reikia manyti, kad ir šįkart pagal savo išgales atsilieps.

Kad Vasario 16 gimnaziją privalome išlaikyti, tai, manau, neturėtų būti dviejų nuomonių. Ji yra ne vien tik mokslo institucija, bet Europos lietuvių kultūrinis ir visuomeninis centras. Atimkime Europos lietuviams jų centrą, tai lietuviškos veiklos ten greitai neliks.

Be to, gimnazija yra ne mažiau svarbi ir Pietų Amerikai. Gimnaziją labai aukštai vertina vysk. P. Baltakis, o kun. A. Saulaitis, kuris yra gyvenęs eilę metų Pietų Amerikoje, sako, kad ten visa veikla tesiremia tais, kurie lankė Vasario 16 gimnaziją. Jie organizuoja, vadovauja ir moko tautinius šokius. Pagal jį, dabar ten lietuviška veikla gyvesnė, negu buvo prieš dešimt metų. Tai vis dėka keletas tų, kurie lietuvišką gimnaziją palankė. Teko girdėti kalbant per "Margučio" radiją Pietų Amerikos jaunuolius. Dažniausiai jie iš mišrių šeimų, o lietuviškai Vasario 16 gimnazijoje teišmoko.

Dabar ta gimnazija yra reikalinga mūsų pagalbos. Todėl Vasario 16 gimnazijai remti centrinis komitetas birželio mėn. gale išsiuntinės laiškus.

Mieli tautiečiai prašo-

Išorės lemiama reikšmė Lietuvos likimo sprendime (2) *Jūratė Statkutė de Rosales*

O KAIP YRA DABAR

Jei 1918 metų politinė mada buvo atskirti Vokietiją nuo Rusijos, o 1944-tais metais amerikietiška politika siekė išvengti naujo sprogimo toje netvirtoje daugybės valstybių juostoje, tai dabartinių laikų, 1989 metų madingiausia galvosena Europoje yra panaikinti politines sienas ir sukurti vieną didelę Jungtinių Europos tautų valstybę. Planas bus galutinai įgyvendintas Vakaruose 1992 metais ir jau dabar, demokrati-
nių Europos valstybių seime, Prancūzijos prezidentas Mitterand pranešė, kad sekantis

mi tų laiškų neišmesti, bet su auką įdėtus vokelius grąžinti. Kiekviena auka, nežiūrint kio dydžio, padės sumažinti skolą. Už tą auką iš anksto dėkojame! Šis komitetas, kuriam vadovauja Ramojus Vaitys, o PLB atstovauja Birutė Jasaitienė, dabar be didelės reklamos kiekvieną mėnesį išsiunčia po 9,000 dolerių. Tai yra pinigai Jūsų, kurie žinoda mi šios gimnazijos reikšmę, pagal išgales ją paremiate!

Aukus siunčiant prašome panaudoti pridėtą voką. Aukas galima nurašyti nuo federalinių mokesčių, Nr. 36-300-3339. Čekius rašykite VASARIO 16 GIMNAZIJAI REMTI KOMITETAS ir siųskite sekanciu adresu: J. Matusevičius, 7154 S. Troy, Chicago, IL 60629

J. Žygys

Birželio 15-toji

V. Mykolaitis-Putinas

Prisiseki, lietuvi, gedulo spalvą.
Šiandie liūdnos švinta tau sukaktuvės:
Prieš metus vergovėn tau pajungė galvą
Atėjūnų tankai, kardai ir durtuvai.

Meni, kaip dundėjo tėvynės keliai
Ir svetimo krašto plienas žvangėjo, –
Ir merkėsi saulės karšti spinduliai
Nuo juodo gimtinės šalies pavergėjo.

Tylūs, paniurę pulkai alkani,
Žvairakiai veidai ir spalvota oda...
Nuo to laiko vis vien, kur esi, kur eini,
Jie, kaip šiurpūs šešėliai, su tavim visada.

Nuo to laiko tau kažkas į širdį įsmigo,
Įsiėdė į kraują, kaip nuodinga rakštis,
Nei šviesos, nei ramybės tavų nebeliko,
Tik rūpestis, baimė, klaikuma ir naktis.

Paniekintas glūdi veidmainystės klane,
Pasotintas šmeižto, apgaulės ir melo.
Gyvenimas kybo ties juoda bedugne,
Toks menkas, trapus ir sunykęs be galo.

Praėjo tie metai aikščių, gatvių triukšme,
Nebeteko žavumo nei žygiai, nei aukos.
Žengia šiurpūs vaiduokliai tolyn savaime,
Tik prieblandojo kaukės su pašaipa raukos.

1941. VI. 15.

žingsnis turėtų būti įjungti į Europos "šeimą", vieną po kitos, satelitinės sovietų valstybės. Iš savo pusės Maskva deda visas pastangas, kad Vakarų Europą patraukti į savo pusę ir atitolinti ją nuo Jungtinių Amerikos Valstybių.

Yra būtina neapsigauti! Vakarų Europoje dabar vyksta istorinis posūkis, kurio pasekmės greičiausiai bus patvarios ir ilgalaikės. Reikia nepamiršti, kad Vakarų Europa šiuo metu kuria bendrą santvarką su tikslu ją išlaikyti šimtmečiais. Ar jai tas pavyks – yra kitas klausimas, bet taip yra planuojama.

1918 metais sukurta politinė Europa išsilaikė tikrai 20-tį metų. 1944 metais įvydyti Jaltos ir Potsdamo nutarimai ne taiką užtikrino, o priešingai – pareikalavo milijonus aukų visoje Rytų Europoje ir niekada nesudarė tikrai patvarios santvarkos. Tačiau šį kartą išrodo, kad Vakarų Europa stato savo ateitį ant palyginti tvirtesnio pagrindo.

Suvenytos Vakarų Europos pagrindinis tikslas esąs atsverti didžiąsias galybes, būtent JAV ir Sovietų Sąjungą, bei užtikrinti sau taiką ir pastovią socialinę, ekonominę, politinę santvarką. Grėsia tam planui greta esančios Sovietų Sąjungos nepastovumas. Nubraukti per vieną dieną šešis dešimtmečius priespaudos ir ekonominio sustingimo juk niekas negali. Sovietų Sąjunga yra visais atžvilgiais tiek atsilikusi nuo Vakarų Europos, kad ir prie geriausių norų, nėra kaip užmezgti su ja naudingų prekybinių ryšių. O jei sovietai eis per sparciai, jiems grėsia įvairūs socialiniai ir etniniai sprogimai, kurie irgi Vakarų Europai būtų nepageidautini.

KURLINK PASUKS LIETUVA?

Ar Pabaltijo valstybės bus artimesnės Vakarų ar sovietiškos Europos blokui, nuspręs ne politika, o tų trijų valstybių ekonominė pažanga, kuri savaime jas įstatys į Rytų ar Vakarų pasaulio aplinką. Ypatingai svarbus gali būti Pabaltijo vaidmuo ne tiek pramonėje, kiek susisiekimo, transporto ir ypač finansinių transakcijų srityje. Tokiame pasaulyje, kuriame elektronika ieškote ieško 'valiutų perversimo' stočių, finansinių transakcijų centrai atlieka svarbų vaidmenį ir būdami visiems vienodai reikalingi, jie tuomi sau užtikrina visų gerbiama nepriklausomybę. Pav. tokių neutralų centrą turi Vakarų Europa Liechtensteine. Artimųjų Ry-

tų netgi kruvinai kariavusios valstybės gerbė panašų finansinį centrą sukūrusią mažą Kuwaito valstybę. Pagalvoti yra verta, nes vakarų Europa planuoja ilgam, taigi ir visa kas to link bus daroma Pabaltijoje, gali būti planavimas ilgam laikui.

ITAKOS STOKA

Šiuometinė didžiausia Lietuvos silpnybė turbūt yra vėlavimas įkurti stiprią pasiuntinybę prie Europos parlamento. Nereikia Lietuvai tokių ten atstovų, kurie labiau persiima vietinių vakarietiško parlamentų galvosena ir nesugeba savųjų argumentų įtikinančiai pravesti. Stipriausios Lietuvos ir lietuvių išeivijos diplomatinės pajėgos turėtų būti nukreiptos Europos parlamento link, tam, kad įtaigoti ir visais būdais ugdyti susidomėjimu ypatingu Pabaltijo valstybių potencialu.

Tarptautiniuose forumuose 1918 metais Lietuvą atstovavo labai stiprios asmenybės. Milašius, Klimas ir Baltrušaitis buvo tarptautinio masto intelektualai, radę bendrą kalbą su aukščiausiomis to meto pasaulio sferomis.

Priešingai įvyko 1944 metais, kai išeivijosėjimai Washingtone pasižymėjo įtakos stoka ir politiniu aklumu, nors tenka pripažinti, kad ne mažiau akli tuo metu buvo ir lenkai, vengrai, čekai ar rumunai. Tokiu momentu, kai buvo pats laikas užtikrinti sujungtos vieningų Rytų Europos valstybių sąjungos projektą, kuris be abejo būtų įtikinęs Rooseveltą ir leidęs tiems kraštams nuo Stalino dargi savomis jėgomis išsivaduoti, kiekvienos tautos atstovai skverbėsi į Baltuosius Rūmus tik su vienu tikslu: užtikrinti kiekvienas savo kraštui palankesnes politines sienas, tuomi tik patvirtindami Rooseveltą įsitikinimą, kad davus Rytų ir Centro Europos tautoms laisvę, netrukus kils naujas karas. Gal kaip tik dėl to lenkų, lietuvių, vengrų, rumunų, ir kitų nesugebėjimo įsijungti į bendrą pasaulinę politinio planavimo kalbą, pagrindinis tuometinės Washingtono politikos bruožas pasidarė tas, kad nei vienas Rytų Europos asmuo nedalyvavo Rytų Europos likimo sprendimuose 1944 ir 1945 metais. Šio tautų ruožo likimą sprendė mažai ką žiną amerikiečiai 'specialistai', kurių dauguma net gerai nesuivokė, kur kiekvienas Rytų Europos kraštas randasi, kaip tą puikiai pailiustravo kurioziniai Washingtono nesusi-

(Nukelta | 4 psl.)

Atmetė rezoliuciją...

(Atkelta iš 1 psl.)

pradėti viešus debatus dėl brolystės rezoliucijos finansų komisijoje gegužės 22 dieną. Jeigu toje komisijoje rezoliucija praeisianti, tai etnikai turėsia galimybę tos pačios dienos vakarą dar kartą mėginti rezoliuciją sustabdyti viešojoje tarybos pilnatos sesijoje. Tautybių sąjūdžio atstovai siūlymą priėmė.

Gegužės 22 d. miesto tarybos finansų komisijos viešojoje sesijon atvyko miestų brolystės rezoliucijos 'piršliai' – "Cleveland Partner Cities" organizacijos vadovybė, ir apie trisdešimt tautybių sąjūdžio žmonių bei miesto spaudos žmonės.

Dienraščio Plain Dealer vedamųjų redaktoriai, prieš viešąją sesiją, praleido pikta ir užgaulų vedamąjį (gegužės 15 – "A cracked symbol"), kuriame buvo smerkiama etnikų pozicija, jų 'sustabarėjimas', neižiūrėjimas laisvėjimo Sovietų Sąjungoje. Jie esą neapykantos kurstytojai, byrančių simbolių rėmėjai.

Šiuo vedamuoju Plain Dealer laikraštis norėjo atbaidyti miesto merą George Voinovich nuo rezoliucijos rėmimo, nes jis iš anksto išpėjo tarybą, kad – jei rezoliucija praeisianti, – jis ją vetos. Vedamuoju taip pat buvo norėta paraginti miesto tarybos narius balsuoti už rezoliuciją ir šalintis tautybių, kurie stabdą (?) progresą. Kolumnistas Brent Larkin, jau ne kartą anksčiau tautybes išjuokęs, ši kartą ir vėl pridėjo savo dvilekį.

Taip jėgoms susigrupavus, prasidėjo viešieji debatai dėl rezoliucijos. Pirmasis buvo pakviestas kalbėti Tautybių sąjūdžio vicepirmininkas Raimundas Kudukis. Trumpoje kalboje jis efektingai pabrėžė, kodėl rezoliucija turėtų būti atmesta. "... Mes remiame giminių ir žmonių privatų bendravimą su Sovietų Sąjungos žmonėmis ir tai patys darome. Bet kategoriškai atmetame siūlymą, kad tokią rezoliuciją oficialiai priimtų miesto taryba. Tai reikštų oficialų pavergėjo piktų darbų pripažinimą ir vergovės įteisšinimą. Ką jūs sakytumėte, jeigu kas nors šiandien pasiūlytų brolystės sutartį su Pietų Afrikos valdžia? Jūs vienbalsiai atmetumėte tokią rezoliuciją. O mes atmetame rezoliuciją brolystės su rusų miestu Volgogradu, buvusiu Stalingradu, nes tai įteisintų simbolį, nešusį milijonams žmonių vergiją, trėmimus ir žudynes" – baigė savo liudijimą šiuo pareiškimu Raimundas Kudukis.

Toliau posėdžio pirmininkė Helen Smith leido kalbėti eilei Cleveland Partner Cities organizacijos vadovų,

kurie kalbėjo už rezoliuciją, kuri suartinsianti sovietų ir Amerikos žmones, palengvins siekti taikos, nes virš mūsų galvų kabanti atominė bomba. Tokiomis periferinėmis tezėmis kalbėjo rezoliucijos rėmėjai, o miesto tarybos narių tarpe matėsi daugiau ir daugiau noro jeigu neatmesti, tai bent atidėti rezoliucijos balsavimą. Gegužės 22 dienos debatų pabaigoje labai efektingą žodį pasakė Tautybių centro egzekutyvinis direktorius Algis Rukšėnas, pasmerkdamas dviejų moralių egzistenciją, tyčiojimasi iš tautinių mažumų, nenorą teisti ir tuos, kurie proletariato vardu badu išžudė šešis milijonus ukrainiečių, ištrėmė į Sibirą mirti amžinojo išalo platybėse šimtus tūkstančių pabaltiečių.

Jau buvo gerokai po vidudienio, kada miesto tarybos daugumos lyderė Helen Smith debatus nutraukė, paskelbdama, kad debatai bus tęsiami gegužės 24 dieną.

Vietinėj spaudoje pasirodžius straipsniams apie debatus tarp Tautybių sąjūdžio ir Cleveland Partner Cities organizacijos dėl miestų brolystės rezoliucijos, i gegužės 24 d. debatus atvyko trys televizijos stotys ir priemiesčių spauda.

Šiai debatų sesijai vadovavo pats 'karalius' – Clevelando miesto tarybos prezidentas George Forbes.

Jausdami artėjančią pralaimėjimą, brolystės rezoliucijos rėmėjai i antrąją sesiją atsiuntė mažesni kalbėtojų kontingentą, kurie beveik visi skaitė iš vieno ir to paties rašto – "... mes gyvename atominiame amžiuje ... bomba per pusvalandį gali sunaikinti mūsų planetą ... turime rūpintis taika savo provaikiams... reikia kalbėti su sovietų žmonėmis".

Tautybių sąjūdžio pusėje ši kartą liudijo jo pirmininkas Ralph Perk, buvęs Clevelando meras, dabartinis meras George Voinovich, Pabaltiečių sąjungos pirmininkas Marius Mantnieks, Helsinkio susitarimų Ohio valstijos tarybos pirmininkė Gaila Klimaitė, prieš du mėnesius iš Lietuvos atvykęs laisvės kovotojas Povilas Pečulaitis, Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokinė Aleksandra Kudukytė ir Vietnamo atstovas, laivu pabėgęs nuo raudonojo režimo.

Jiems visiems buvo leista 'duoti' istorijos pamoką tarybos nariams, išryškinant, kokią skriaudą ir ižeidimą padarytų brolystės rezoliucija lietuviams, latviams, estams, ukrainiečiams gudams, armėnams, gruzinams – ji susilpnintų tų tautų pastangas atgauti valstybinę nepriklausomą.

Išorės lemiama reikšmė...

(Atkelta iš 3 psl.)

gaudymai, kai Stalinas brėžė Lenkijos sienas.

1989 metais, ilgalaikių pasikeitimų išvakarėse, daug įtakos turi Europoje buvęs JAV prezidento Carterio patarėjas lenkas Brzezinski, kuris yra laikomas pagrindiniu naujosios tvarkos teoretiku Amerikoje, turintis pasaulinę įtaką per vadinamąjį "pašaulio ekonominės reformos tinklą", kurį kadaise sukūrė JAV ir Vakarų Europos magnatai, suvažiuavę Europoje ir kuriam kadaise priklausė ir pats dabartinis JAV prezidentas Bush. Brzezinskio "naujojo ekonominio pasaulio planuose" iš viso Lietuvos nėra. Yra tik Lenkija. Lygiai kaip ir Vatikane, svarbiausias Europos kraštas, berods, šiuo metu yra Lenkija.

Tačiau, tokį puikų diplomatinį užnugarį turinti Lenkija yra kraštas, kurio skolos siekia fantastišką (ir neišmokamą) 40,000 milijonų dolerių sumą. Taigi Lenkija, net ir tuo atveju, jei sekantieji pusiau demokratiniai rinkimai

mybę, palengvintų sovietams infiltruoti išeivijoje ir laisvajame pasaulyje daugiau KGB agentų, kurie taikos ir brolystės vardu skaldys išeivius ir jų organizacijų pastangas dėl savo kraštų laisvės.

Posėdžio pirmininkas George Forbes pagaliau paprašė iš eilės kiekvieną miesto tarybos narį pasisakyti rezoliucijos klausimu. Vienas po kito, dauguma jų juodosios rasės, linko i tą pusę, kad rezoliucija būtų atmesta ir jos tolimesnė eiga visiškai sustabdyta. Po to buvo paskelbtas balsavimas.

Posėdžio sekretorius su skaitės balsus paskelbė, kad aštuoni tarybos nariai balsavo už rezoliucijos atmetimą, vienas balsavo už rezoliuciją ir vienas nebalsavo. Posėdžio salėje pasigirdo stiprūs plojimai. Tarybos prezidentas George Forbes, pirmininkaujančio plaktuku nutraukęs plojimus, lyg ramindams savo kolegą Dale Miller ir rezoliucijos rėmėjus, pasiūlė sudaryti abipusę komisiją, vadovaujamą mero Voinovich, savitarpįje toliau tęsti pokalbį dėl bendradarbiavimo su Sovietų Sąjungos miestais. Deja, tokios komisijos egzistencijai jau ir patys rezoliucijos rėmėjai nematė jokios ateities, nors formaliai siūlymui buvo pritarta.

Šis įvykis labai svarbus Clevelando miesto tautybių žmonėms, nes pirmą kartą miesto istorijoje buvo leista tautybių mažumoms viešame forume debatuoti savo pozicijas ir jas sėkmingai apginti.

Juozas Stempužis

ją ir priartins prie Vakarų, nėra tinkamas kandidatas, – bent kol bus tiek išiskolinusi, – neutralaus Rytų-Vakarų ryšininko pareigoms. Tokiam vaidmeniui atlikti žymiai tinkamesnė yra Lietuva. Tačiau kas iš lietuvių diplomatų yra priejęs prie tokių sluoksnių Europoje, kurių tarpe galėtų aptarti ir pakreipti viena ar kita linkme tolimesnę Lietuvos likimą? Galų gale, juk kalba eitų ne vien apie Lietuvą, o apie visas tris Pabaltijo valstybes, jų laisvę, jų nepriklausomybę bendrame Europos sąstate.

Kiek šiuo metu turi Lietuva ir Lietuvos išeivija vadovų pilnai įsijautusių i naujos

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

padėties atvertas Lietuvai galimybės ir dirbančių ne akiai, o blaivia galva siekiant aiškiai apibrėžtą tikslą?

**SECURITY OFFICERS
NOW HIRING**
Security Officers needed for full time, and part time.
Positions — in South Philadelphia, Northeast, Center City, and Langhorne.
We offer top wages. Vacation, holidays, bonuses and hospitalization. Apply in person. Only to:
DELAWARE VALLEY PATROL
8040 Roosevelt Blvd., Room 114,
Philadelphia, Pennsylvania
215-332-4495 (19-23)

Train to be a Professional
• **SECRETARY**
• **EXECUTIVE SEC.**
• **WORD PROCESSOR**
HOME STUDY / RES. TRAINING
• **FINANCIAL AID AVAIL.**
• **JOB PLACEMENT ASSIST.**
1-800-327-7728
THE HART SCHOOL
a Div. of A.C.T. Corp.
Nat'l. Hdqtrs. 4699 N. Fed. Hwy.
Pompano Bch. FL

1989 M. KELIONĖS I LIETUVĄ

LIEPA
LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Zūriche.
Kelionė Nr. 713 liepos 13-27 **\$2,269** iš Bostono ir Niujorko
\$2,452 iš Čikagos
LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 5 naktys Vilniuje, 2 Kaune,
2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 717 liepos 17-31 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGPJŪTIS
LIETUVA IR ŠVEICARIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune,
2 Zūriche
Kelionė nr. 803 rugpjūčio 3-17 **\$2,299** iš Bostono ir Niujorko
\$2,482 iš Čikagos
LIETUVA, AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje, 3 Kaune, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 810 rugpjūčio 10-24 **\$2,399** iš Bostono ir Niujorko
\$2,582 iš Čikagos
LIETUVA, RUSIJA IR SUOMIJA — 15 dienų: 7 d. Lietuvoje, 6 naktys Vilniuje, 2 Kaune,
2 Maskvoje, 2 Leningrade, 2 Helsinkyje.
Kelionė nr. 814 rugpjūčio 14-28 **\$2,459** iš Bostono ir Niujorko
\$2,642 iš Čikagos

RUGSĖJIS
LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 814 rugsėjo 14-27 **\$2,209** iš Bostono ir Niujorko
\$2,392 iš Čikagos
LIETUVA — 10 d.: 7 dienos Lietuvoje, 8 naktys Vilniuje.
Kelionė Nr. 944 rugsėjo 14-23 **\$1,799** iš Bostono ir Niujorko
\$1,982 iš Čikagos

SPALIS
LIETUVA IR AUSTRIJA — 15 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 2 Vienoje.
Kelionė Nr. 105 spalio 5-19 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

LAPKRITIS
LIETUVA IR SUOMIJA — 14 dienų: 10 d. Lietuvoje, 11 naktų Vilniuje, 1 Helsinkyje.
Kelionė Nr. 102 lapkričio 2-15 **\$1,699** iš Bostono ir Niujorko
\$1,882 iš Čikagos

GRUODIS
LIETUVA IR BELGIJA Naujų Metų kelionė, 14 dienų: 9 naktų Vilniuje, 1 Maskvoje,
2 Briuselyje
Kelionė Nr. 129 gruodžio 29-sausio 11 **\$1,599** iš Bostono ir Niujorko
\$1,782 iš Čikagos

BALTIC TOURS & ORBIS
PARODO VISĄ LIETUVOS IR LENKIJOS GROŽĮ
16 d. kelionė: 6 d. Lietuvoje
7 naktys Vilniuje, 4 Varšuvoje, 2 Krokovoje, 1 Zūriche.
Kelionė Nr. 714 liepos 14-29 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos
Kelionė Nr. 811 rugpjūčio 25-rugsėjo 9 **\$2,159** iš Bostono ir Niujorko
\$2,342 iš Čikagos

Ekskursijos i Palangą ir Klaipėdą su pernaktuojimu kiekvienai grupei
Baltic Tours patarnauja sudarant jūsų artimiesiems dokumentus viešnagai pas jus.
Nuperkamos mašinos ir kitos dovanos užsienio valiutos parduotuvėse Vilniuje, Kaune ir Klaipėdoje.
Taip pat padedame naują paslaugą, statant paminklus jūsų mirusiems giminiams Lietuvoje.

Platesnei informacijai ir kelionių lankstinukams kreiptis:

BALTIC TOURS
77 Oak St., Suite 4
Newtown, MA 02164
Tel.: (617) 965-8080

KŪRYBA IR MOKSLAS

IŠEIVIŲ MUZIKOS FESTIVALyje

'SUGRIŽIMAS'

Aldona Stempužienė sugrįžo iš pirmosios kelionės į gimtąją Skirsnemunę, į Lietuvą.

Lietuvos valstybinė filharmonija ją pakvietė dalyvauti lietuvių išeivių muzikos festivalyje SUGRIŽIMAS.

Išeivijos muzikos festivalyje buvo atlikti Jeronimo Kačinsko, Dariaus Lapinsko, Petro Aglinsko, Vytauto Ba-

cevičiaus, Kazimiero Viktoro Banaičio, Juliaus Gaidelio, Vlodo Jakubėno ir Jono Švedo vokaliniai, choriniai ir instrumentiniai kūriniai.

Šių kūrinių atlikėjai buvo žymieji Lietuvos dainininkai ir instrumentalistai, Lietuvos valstybinės filharmonijos orkestras, pučiamųjų kvintetas, Vilniaus valstybinis stygių kvartetas, Vilniaus mokytojų namų kamerinis choras

Koncerto metu ...

Alg. Žiziūno nuotr.

DAINININKĖI ALDONAI STEMPUŽIENEI-ŠVEDIENEI

GERBIAMA IR MYLIMA ALDONA !

JAU TRIS DEŠIMTMEČIUS JŪS NEPAILSTAMAI SKLEIDŽIATE LIETUVIŠKĄ MUZIKĄ, DAINUOJATE OPERŲ SPEKTAKLIUOSE, PELNOTE LAURUS KONKURSUOSE. JŪSŲ REPERTUARAS - IŠTISA LIETUVIŲ VOKALINĖS MUZIKOS ANTOLOGIJA. VISUS TUOS DEŠIMTMEČIUS JŪS BUVOTE SU MUMIS SAVO DAINOSE, O MES PER DAINAS APLANKYDAVOM JUS. TAČIAU LAUKĖME SUSITIKIMO. IR ŠTAI JIS ĮVYKO. PERPILDYTA SALĖ KLAUSĖSI JŪSŲ REČITALIO VILNIUJE GEGUŽĖS 22 DIENĄ. JŪSŲ DAINAVIMAS PAPUOŠĖ PIRMAJĄ LIETUVIŲ IŠEIVIŲ MUZIKOS FESTIVALĮ "SUGRIŽIMAS", VYKUSĮ VILNIUJE GEGUŽĖS 26-31 D.D.

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SĄJUNGA LENKIASI JUMS IR NUOŠIRDŽIAI DĖKOJA UŽ JŪSŲ MEILĘ TAUTOS MUZIKAI, UŽ JOS SKĖLIMĄ VISAM PASAULIUI, UŽ JŪSŲ APSILANKYMĄ LIETUVOJE.

MUS JUNGIA MUZIKA, MEILĖ IR DANGUS. TEGU JIS VISADOS BŪNA GIEDRAS LIETUVAI - MŪSŲ TĖVYNEI.

LIETUVOS KOMPOZITORIŲ SĄJUNGOS PREZIDIUMAS

Antanas Kasiulis
Julius Gaidelis
Vytautas Bacevičius
Vlodo Jakubėnas
Jonas Banaičis
Mindaugas Bacevičius
O. Vaitiekaitis

1989.05.30.

Lietuvos kompozitorių sąjungos prezidiumo adresas sol. Aldonai Stempužienei-Švedienei.

Cantemus, vyrų choras Vytis, ir iš lietuvių išeivijos dainininkė Aldona Stempužienė.

SUGRIŽIMO festivalyje Aldona Stempužienė atliko Jono Švedo kūrinį "Pokalbis su mirusiais vaikais" - parašytas balsui ir dviem fortepijonams, žodžiai Algimanto Mackaus. Pianistai buvo Andrius Vasiliauskas ir Ričardas Biveinis. Koncertai vyko Lietuvos valstybinės konservatorijos salėje gegužės 26-31 dienomis.

Stempužienė solinį rečitalį atliko gegužės 22 d. Menininkų rūmuose, sulaukdamas iš klausytojų ir giminės - Jurbarko ir Skirsnemunės žmonių, daug puokščių gėlių, Vilniaus klausytojų gražaus įvertinimo.

...

SUGRIŽIMAS

Lietuvių išeivių muzikos festivalis
Vilnius 1989 m. gegužė 26-31 d.

Dar tik kelios dienos praėjo po svarbios kelionės. Dar negaliu visko surūšiuoti

Prieš koncertą Menininkų rūmuose. Aldona Stempužienė ir pianistas Ričardas Biveinis.

Alg. Žiziūno nuotr.

Po koncerto klasės draugas Antanas Kasiulis sveikina draugų vardu ir įteikia gėles ir gintarus.

Alg. Žiziūno nuotr.

ir nuosekliai papasakoti. Išpūdžių daug. Visokių kliūčių, nepasisekimų, nuovargio bet svarbiausi dalykai - kaip koncertai - išeivių muzikos festivalis ir seserų, brolių Lietuvoje nuoširdumas, - spindi kaip žvaigždė visokiuose prisiminimuose.

Negalėjau nesijaudinti klausant išeivijos kompozitorių muziką. Daugumą kūrinių girdėjau pirmą kartą. Mes neturėdavom sąlygų jiems išpildyti ... Atsimenu beviltiškumą mūsų kompozitorių. Sakydavo - rašom kamerinę muziką, bet kas ją gros? Kas klausys?

Gaila, nedaug jų liko, o dar gyvenantys neturėjo pro-

gos išgirsti šios didelės šventės.

Man festivalis skambėjo kaip stebuklas. Kažkas net pasakė - lietuvių muzika šiandien kaip paukštė skrenda abiem sparnais.

Su dideliu dėmesiu jauną, entuziastingą publiką klausė Jeronimo Kačinsko, Juliaus Gaidelio, Vytauto Bacevičiaus, Vlodo Jakubėno, Kazimiero Viktoro Banaičio, Dariaus Lapinsko, Jono Švedo ir Petro Aglinsko kūrinius.

Kūrinius išpildė Lietuvos nacionalinis filharmonijos simfoninis orkestras, diriguojamas Juozo Domarko, pučiamųjų kvintetas, Vil-

(Nukelta | 8 psl.)

A.A. Dipl. inž. Paulių Varij-Varekojų atsisveikinant (2)

Zigmas Raulinaitis

Grįžęs Lietuvon, Paulius dirbo Susisiekimo Ministerijoje, kur ėjo Rusnės Vandens Kelių Rajono viršininko pareigas. Ten bedirbdamas įsijungė į Klaipėdos lietuvių organizacinę ir politinę veiklą. Rinkimų metu jis buvo kandidatas į Klaipėdos Krašto seimelį; pirmininkavo su važiavimui Klaipėdoje, kai buvo priimti nutarimai prieš svastikos išskėlimą ir lietuviškos vėliavos šalinimą. Pagal tarptautinius potvarkius, eilę metų jis dalyvavo bendrose lietuvių-vokiečių komisijose nustatant sieną upės vaga ir Nemuno ir Skirvytės vandens reguliavimą.

Dirbant Vandens Kelių Valdyboje, 1937 metais Lietuva buvo pakviesta dalyvauti tarptautinėje vidaus laivininkystės konferencijoje Duesseldorfe, Vokietijoje. Į konferenciją buvo paskirti du atstovai: inž. K. Rimkus ir inž. P. Varekojis. Dėl Sasso-Neumanno bylos, tuo metu Lietuvos ir Vokietijos santykiai buvo labai pablogėję. Nors konferencija buvo profesionalų – vandens kelių žinovų suvažiavimas, bet gi Vokietijos atstovai aiškiai demonstravo karinį pasirengimą. Kadangi inž. Paulius pakankamai žinojo vokiečių kalbą, tai jam teko viešai kalbėti. Kalbant reikėjo atsargiai parinkti žodžius, kad nepriartint agresijai toje srityje, kur reikėsi tik profesinis techniškas patyrimas derinant plaukiojimą upėmis. Lietuvos atstovo kalba buvo palydėta stipriu plojimu.

Konferencijos išvakarėse, vokiečiai suruošė nepaprastai iškilmingas pabaigtuves. Keletas gražiai iliuminuotų laivų plaukiojo Reino upe, o svečiai buvo gausiai vaišinami vynu, kurio kiekvienas galėjo semtis iš didelių statinių ir gerti iki valios. To kioje aplinkumoje ir nuotaikoje niekas nebeapolitikavo, visi tik vaišinosi ir linksminosi.

Vokiečiams užėmus Klaipėdos kraštą, inž. Varis buvo paliktas dar apie mėnesį laiko savo vietoje, tvarkyti Rusnės vandens kelių rajono ir Klaipėdos uosto perdavimo formalumus. Nemaža turto jam pavyko "išsiderėti" iš vokiečių ir pervežti į Kauną, įskaitant ir masyvų, meniską metalinį Vytį nuo Tilžės tilto.

Sugrįžęs iš Rusnės į Kauną 1938 m., jis buvo priskirtas prie Finansų ministerijos ir ėjo Šventosios pajūrio viršininko pareigas. Tuo metu svarbiausias uždavinys buvo Šventosios uosto statyba ir pajūrio išplanavimas.

Rusams okupavus Lietuvą, Vandens Kelių Valdybos įstaigų pavadinimai susimaišė ir nebebuvo aišku, kas kokį darbą moka ar gali dirbti. Tada inž. Varis buvo paskirtas į Kudirkos Naumiestį vadovauti išgriautos užtvankos atstatymui. Naujoje darbovietėje techniškos problemos maišėsi su politiniais aspektais. Darbininkai reikalaudavo atsakyti į klausimus: – Kodėl prie darbininkų valdžios dabar mokami toki mazi atlyginimai? Kodėl trūksta batų ir pirštinių? Atsakant į tuos klausimus, žinoma, negalima buvo kaltinti dar-

bininkų valdžios. Gi, statant užtvanką tik iš molio ir lentų, o vandeniui pakilus ir jai nuolat griūnant, buvo nelengva suktis, kad nepatektų į kalėjimą.

Vokiečiams pradėjus žygi į rytus, Kudirkos Naumiestis už pusvalandžio pateko jų valdžion Pauliui teko imtis to paties, čia pradėto, darbo. Iš Kauno nebuvo gauta jokių instrukcijų, nei statybinių medžiagų. Tačiau, nežiūrint tų ypatingų aplinkybių, tas didžiulis darbas turėjo būti padarytas ir užbaigtas. Per palyginti trumpą laiką jam pavyko gauti cemento ir geležies, o taip pat ir darbo jėgos: statybos vietoje atsirado apie šimtinę rusų karo belaisvių. Tą vasarą buvo atstatyta užtvanka ir krantinės, ir iš pagrindų pertvarkyta elektrinės patalpa. Statybos darbus pailgino netoliese buvę dideli kiekiai rusų kariuomenės prigabentų medžiagų, kurios buvo skirtos "Stalino linijos" statybai. Inž. Vario vykdomais darbais vokiečių kariuomenės vadovybė buvo labai suinteresuota, nes arti prie Kudirkos Naumiesčio buvo užplanuota statyti rusų belaisvių stovyklą penkiasdešimčiai tūkstančių žmonių.

Savo darbą užbaigęs 1941 m., inž. Varis vėl grįžo į Kauną, kur gyveno jo žmona ir dukra. Ten jam buvo pasiūlytos statybos vedėjo pareigos Statybinių Medžiagų Centre. Naujas darbas apėmė visų naujų: Akmenės, Joniškėlio, Anykščių ir Daugėlių plytinių statybą ir senųjų, įvairių pramonės šakų, būtent kalkių, stiklo, toliaus ir kt., pastatų tvarkymą. Didelių naujų statybų darbai buvo atiduodami rangovui, Statybos Bendrovei. Visiems labai apgailestaujant, vokiečių komisariatą parėdė, kad Skirsnemunės cemento fab-

riko labai didelės geležinės konstrukcijos turėjo būti perduotos kariuomenės žinion – išvežimui, o pradiniai mediniai barakeliai liko išplėsti ir sunaikinti. Kai kurios mažesnės įmonės, kaip plytinės ir indų gamybos, vokiečių komisariato parėdymu, buvo perduodamos vokiečių repatriantų nuosavybėn ir tokiu būdu išėdavo iš Centro kontrolės.

Vokiečių frontui pairus, inž. Varis su šeima pasitraukė Vokietijon ir apsistojo arti Hanoverio, Uchtės D.P. stovykloje.

Inž. Paulius Varis-Varekojis veikliai dalyvavo stovykliniame gyvenime, užimdamas valdančio ir pavaldinio įvairius postus. Pagaliau, atlikęs, jo žodžiais, "visus nedavalgymo eksperimentus", kaip baigęs aukštąjį mokslą, 1948 m. su lietuvių "kvotos" viza visai šeimai, žmonai Kunigundai ir dukrai Jinai, gavo leidimą išvažiuoti į JAV. Jis buvo maloniai nustebintas, kai tėvo ūkyje buvusi samdinė piemenukė, vėliau apsigyvenusi Amerikoje, atsiuntė jam "Affidavit of Support". Ir tai buvo pakankamas pagrindas išvykti į Ameriką visais metais anksčiau už kitus tremtinius, nes tais metais Jungtinių Amerikos Valstybių kongresas dar nebuvo priėmęs specialaus nuostato įsileisti karo išvietintuosius.

Kaip ir visiems išeiviams, pirmieji metai naujame krašte buvo nelengvi. Reikėjo dirbti sunkų fizinį darbą tabako fabrike ir tik už poros metų inž. Variui pavyko prieiti prie braižytojo lentos. Netrukus būklė pakrypo geroj pusėn. Pradėjus dirbti Fordo Company process engineering srityje, po kiek laiko pasiekė specialisto vietą.

Kiek sąlygos leido, inž. Paulius Varis nuolat buvo įsi-

ngęs į lietuvių organizacinę veiklą. Pradžioje jam teko būti BALFo vicepirmininku, vėliau – Inžinierių Architektų Sąjungos Revizijos Komisijos pirmininku, Klaipėdos Bičiulių būrelio pirmininku ir Draugijos lietuvių Namams įsigyti Detroite išdininku ir pirmininku. Patarsias pareigas eidamas, inž. Varis pats surinko apie 3,000 dol. Pagaliau, nugalėjęs visokias kliūtis, visų dideliu pasitenkinimui ir džiaugsmui, Lietuvių Namai Detroite buvo nupirkti. Apie lietuvių politinę veiklą inž. Varekojis taip yra kalbėjęs:

"Politinių organizacijų veikla per daug nesižavėjau. Pa tyrimas rodė, kad politinis susigrupavimas, kaip būnant savaime krašte, taip ir čia, Amerikoje, neišvystė blaivios orientacijos. Visada buvo pastebimas pozavimas savo partijos rėmuose. Net ir po didelių skaudžių smūgių nebuvo prablaivėta. Niekad nebuvo surasta viena ideali politinė grupė, nors nebuvo galima bent vieną kurią organizaciją priskirti prie pačių blogųjų".

Baigęs dirbti ir išėjęs pensiją, inž. Varis apsigyveno Santa Monika mieste, Kalifornijoje. Anot jo, reikėjo prasimanyti koki nors užsiėmimą, kad laikas nebėgtų tuščiai. Jis prisiminė pomėgį piešti, o ypač norėjosi kokią padaryti iš medžio. Žino ma, gyvenant išnuomotame padoresniame name, dirbtuvei vietos nebuvo, teko tenkintis šviesiu kambariu ir rašomuoju stalu. Mat ir vien tik su kišeniniu peiliuku jis sugebėjo daug ką padaryti. Pirmas jo kūrinys buvo pėdos aukščio verpimo ratelis su visomis judančiomis dalimis ir detalėmis. Po jo, sekė lietuviškos audimo staklės, senovinis arklas ir naujakurio sodyba. Inžinieriui norėjosi pavaizduoti dalykus, kurie lietuvių gyvenime buvo giliai įleidę šaknis, o vėliau, kartais apgailėtinų aplinkybių dėka, dingę iš kasdienio

akiračio. Tokiu būdu kilo mintis padaryti tikrą sumažintą repliką Žuvusiems Laisvės Kovose paminklo, kuris kadaise stovėjo Karo Muziejaus sodelyje, Kaune. Apie metus laiko jis raizė beržo medį ir iš paveiklo knygoje bandė išmatuoti paminklo detales, siekdamas kuo didesnio tikslumo. Jo nuomone, lietuviškų audinių raštai tai tautos sukurtas tikrasis originalus menas. Todėl jis pasiryžo tą grožį perduoti medžio mozaikos pavidalu. Reikėjo 6,107 gabalėlių atvaizduoti lietuvišką staltiesę; rezultate buvo sukurta skulptūrinė mozaika-paveikslas 24" x 32" di dumo. Medžio gabaliukų ornamentika virto pensininką imponuojančiu užsiėmimu. Sekanti mozaika, kurią inž. Varis sukūrė, pareikalavo net 13,000 medžio gabalėlių. Jo kūrinių nuotraukos buvo Lietuvių Dienose, Karyje ir kitoje spaudoje.

Prieš keletą metų inž. Varis išsitarė: "Nežinau, kuris mano kūrinys bus paskutinis. Tačiau, lyg ir dar pilnai neišibėgėjęs, jau reikia jungtis prie sensantančių būrio. O pensininko lazda rankoje lyg ir ženklina, kad gražiosios dainos skamba jau paskutinis posmas".

Pastaraisiais metais inž. Pauliaus Vario sveikata ėmė šlubuoti. Jis ėjo vis silpnyn ir silpnyn. Sausio 21 d., pavakarėje, sergančiai žmonai gulint ligoninėje, atskubėjęs iš Čikagos dukterė Jina rado savo tėvelį jau mirusį.

Kažin ar nujautė Paulius, kad už mėnesio, vasario 25 d., jo mylima žmona Kunigunda bus ten kur ir jis.

Atsisveikinimas su inž. Paulium Variu-Varekoju įvyko sausio 27 d. Pierce Brothers-Moeller-Murphy šermeninėje, Santa Monika, Kalifornijoje. Kunigui Ališauskui sukalbėjus rožinį, prof. E. Jarašūnas išsamiai apibūdino velionio gyvenimą. Po jo jautriai kalbėjo ilga-

AMŽINO ĮŠALO ŽEMĖJE (3)

ANTANAS ABROMAITIS

UŽPOLIARĖS "AMERIKOS"

Prasidėjo ligos – cinga, dezinterija, užpuolė utėlės, taip pat šaltis ir badas. Gaudavome po 400 gr duonos, o duona sunku buvo ją pavadinti, nes paskubom pastatyta kepykla kepė tik pašildytą tešlos gabalą. Todėl motina vietoj duonos pagal korteles imdavo miltus, iš jų dideliame puode virdavo balzganą vandenėlį.

Mirė ištisos šeimos ir pavieniui. Medicinos pagalbos niekas nesišaukė, nes jos nebuvo.

Nenoriu kartoti mirusiųjų pavardžių, kurios aprašytos Dalios Grinkevičiūtės prisiminimuose „Lietuviai prie Laptevų jūros“. Ten parašyta gryna tiesa, galiu tik kokią prisiminęs pridėti.

Grinkevičių šeima gyveno 10 barake, šalia mūsų. Mūsų barake buvo mokytojo Baranausko šeima – 7 asmenys. Mirus tėvui, motinai, keturiems vaikams, dar prie žmonių glaudėsi 8 metų jų dukrelė Birutė. Ji prašėsi, kad kas nors ją priglautų prie šeimos, sakėsi „aš ir valgysiu mažai“.

Mano mamytė kiek galėdama ją globojo, įpildavo dubenėlį vadinamosios sriubos. Po kelių dienų mirė ir ta mergaitė – rado sustingusią ant narų.

Iš Dručių šeimos mirė tėvas, motina, du sūnūs, išliko tik jauniausias sūnus Antanas ir dukra Onutė.

Iš didelės Augustinų šeimos liko tik vienas berniukas. Žmonių mirtys tapo masiškos. Daugiau mirė suomių, ne ką nuo jų atsiliko ir lietuviai.

Karstų niekas nekalė, nes valdžia tam reikalui nedavė lentų.

Mano tėvui priklausė brigada iš kelių žmonių, kurių tikslas buvo vežti iš barakų mirusius.

Brigadų buvo sudaryta keturios. Darbo jiems užteko

visą 1942 metų žiemą.

Kartais televizija rodo fašistų lagerius. Eina išsekę kaliniai su dryžuotomis pizmomis, vieni kitus prilaikydami. Išbėgęs vaikas griebia nuo medžio lapus, rauna žolę, kiša ją į burną. Bet jiems nors saulė švietė. O mes nematėme nei saulės, nebuvo nei žolės, nei lapų, tik ledu padengtos barakų sienos ir lubos, amžinai įšalusi po kojomis žemė.

Susipažinkite: „Lietuviška Tarybinė Enciklopedija“, 12 T. P. 250.

VILKAITIS VINCAS, 1892.I.16.–1943.I.19., mirė Trofimovske (Jakutijos ATSR) Lietuvos botanikas. 1925 baigė Berlyno universitetą. 1925–41 m. Ž. ūkio akademijos katedros vedėjas. 1934–40 m., rektorius, profesorius.

1941–1943 m. dirbo ūkinį darbą Jakutijos ATSR.

Jūs, „gerbiami istorikai“, „Enciklopedijos“ leidėjai!

Jeigu Jūsų visa „Enciklopedija“ taip parašyta, tai tikrai nebūčiau visą naktį stovėjęs eilėje, kad užsiprenumeruočiau ją.

Pataisau jus!

Vincas Vilkaitis su šeima ištremtas iš Lietuvos 1941.VI.14. Tremtinys V. Vilkaitis mirė badu 1943.I.19. Trofimovske (Jakutijos ATSR), 10 barake, šalia mūsų narų, o ne „dirbdamas ūkinį darbą“, kaip jūs rašote.

V. Vilkaitis buvo išsilavinęs, aukštos kultūros žmogus. Jis numatė tą artėjančią tragediją.

1942 metų rudenį, dar kol žmonės galėjo vaikščioti, V. Vilkaitis suburdavo apie save tremtinius ir kalbėjo:

— Brangūs lietuviai, daug mūsų iš čia negrįš į Tėvynę. Jeigu kas liksite gyvas, būtinai papasakokit — ap-

Los Angeles skautų akademikų pobūvis

Šv. Kazimiero parapijos salėje, Los Angeles, š.m. gegužės 7 d. Akademinių Skautų Sąjūdžio suruošti pietūs su įdomia menine programa praėjo gražiu pasisekimu.

Šio renginio tikslas paremti atsikūrusius Lietuvoje skautus. Dalyviai užpildė visą parapijos salę. Vertinga loterija bei papildomos pajamos už barą atnešė pozityvius piniginius rezultatus.

Publikos atrakcija buvo humoristas Vitalis Žukauskas, atvykęs iš New Yorko palinksminči Los Angeles lietuvius. Nors aktorius pasirodymas nebuvo pirmakartis šioje kolonijoje, tačiau jo atvežti nauji humoro 'deimačiukai', gero komiko perduoti, garsiai prajuokino ir santūrių šypsnių žiūrovus.

Solistė Birutė Vizgirdienė visiems gerai pažįstama, koncertavusi didžiosiose lietuvių kolonijose Amerikoje ir Kanadoje, šiam koncertui pasirinko liaudies dainas. Jis švelniai, su įsijautimu atliko J. Stankaus "Upelį", J. Gai-

žausko "Ramunėlę" ir C. Zeller "Lakštingalos dainą".

Jau keletą savaičių prieš šį koncertą buvo skelbta, kad bus staigmena – naujas, Los Angeles lietuviams dar negirdėtas talentas. Paaiškėjo, kad tai yra Birutės Vizgirdienės tėvas Liudas Reivydas, turįs visai neblogą baritono balsą. Duktė su tėvu jausmingai atliko "Lakštingalėlę" – muzika J. Naujailio, harmonizuota A. Jurgučio, "Tėviške" – F. Strollos ir "Stoviu aš parimus" – liaudies dainą.

Užbaigai abudu solistai atliko dar "Kai aš grėbiau" ir "Tūkstantis žingsnelių" – harmonizuotas Aloyzo Jurgučio. Į jų dainas įsijungė ir publikos dalyviai. Tai įnešė šiltą atmosferą tarp publikos ir solistų, pakėlė visų dalyvių nuotaiką – dainuoti mėgsta visi lietuviai, gi progų vis mažiau pasitaiko.

Koncertas baigtas visiems dalyviams sugiedant antrąjį Lietuvos himną – Lietuvai brangi.

Solistams akompanavo muzikas Aloyzas Jurgutis.

Užsklandai Akademinių Skautų Sąjūdžio Los Angeles skyriaus pirmininkas Vytautas Vidugiris pristatė svečią iš Bostono, Skautybės Fondo valdybos pirmininką ir įkūrėją Česlovą Kiliulį, kuris pasveikino losangeliečius ir pra-

nešė apie Fondo finansinį stovį. Šia proga, už išskirtinas pastangas Skautijos Fondo gerovei, jis apdovanojo LSF rėmėjų žymenimis keturis losangeliečius – Vanda Zelenienę, Vytautą Vidugirį, Eugeniją Vilką ir Gediminą Leškį.

Pobūvį sklandžiai pravedė Aldona Kudirkienė.

Šio renginio organizacinis komitetas – Eugenijus Vilkas, Birutė Viskantienė, Daina Petronytė ir Aldona Kudirkienė, – įdėjo tikrai daug darbo ir pastangų, kurias visuomenė labai gražiai įvertino, kaip ir remtiną, gerą jų tikslą, gausiu dalyvių skaičiumi renginyje. Tėvynėje atsikūrusioji Skautija bus dėkinga už laiku suteiktą, reikalingą visokeriopą paramą.

Vytautas Šeštokas

OPERATORS

SINGLE NEEDLE

MERROW (OVER EDGER)

We are expanding our sewing operation. Full time day position available for individual with industrial exp. No piece work. Call our Personnel Dept for more information.

(215) 848-6800

AUGSBURG FORTRESS

PUBLISHERS

2900 Queen Lane
Phila, Pa. 19129

■ Laiškai Dirvai

GERBIAMA
REDAKCIJA,

Pradėti noriu nuo atsiprašymo, kad ilgokai nebuvo atsiliepta, nepaaiškinta, kaip vyksta pasirengimas pakartotinai Lietuvoje išleidžiant A. Šapokos redaguotą "Lietuvos istoriją" (1936 m. leidimas). Po JAV lietuvių bendruomenės 50,000 dolerių čekio gavimo praėjo nemaža laiko. Lietuvos spauda taip pat mūsų pranešimą ir padėką paskelbė tik dabar ("Literatūra ir menas" š.m. gegužės 20 d.). Prisipažinti reikia, kad nesugebėjome popieriaus pirkti kimo bei kitus reikalus sutvarkyti greičiau.

Tuo tarpu JAV lietuvių bendruomenės nariams, kaip tikriesiems aukotojams, galėjo atsirasti neaiškumų. Juolab, kai pasirodė, kad šios knygos tiražo dalis, kurią leidžia grynai "Mokslo" leidykla, atskiros knygos pateko į Ameriką. Aukotojai nerado jose jokio ženklo apie savo indėlį.

Kaip žinia, knygai Lietuvoje buvo paskelbta prenumerata, kuriai pasibaigus pa-

aiškėjo, jog pinigų įmokėjo 325,000 žmonių. Abejoju, ar Lietuvoje kada nors iki šiol spausdinta kokia knyga tokiu dideliu kiekiu. Tad knyga bus spausdinama ištisai iki metų pabaigos. Apie vidurių metų iš knygynų prenumeratoriai pradės atsiimti Kultūros fondo tiražą. Jame bus padėkos JAV lietuvių bendruomenei įrašai. Kartu paaiškinta, jog didelė kaina yra ir įnašas Lietuvos kultūros naudai – 0.5 mln. rublių pelno Fondas skiria Lietuvos kultūros paminklų atkūrimui. Ši tiražo dalis spausdinama be papildomų palydimų straipsnių, parašytų dabar.

JAV lietuvių bendruomenės auka pinigais yra dviguba – svariai prisidėta nuperkanti knygas popieriui, o Kultūros fondo gautas pelnas paskiriamas Tėvynės paminklams. Apie lėšų panaudojimą vėliau rašysime. Kultūros fondas, rėmėjai, knygos leidėjai (spaudos komitetas, "Mokslo" leidykla, "Spindulio" spaustuvė) vienijasi už kilnią paramą broliams lietuviams Jungtinėse Amerikos Valstijose, reikšdami didžią Pagarbą ir nuoširdžią Padėką Pareiškėjų vardu,

prof. Č. Kudaba

Lietuvos kultūros
fondo valdybos
pirmininkas

Vilnius, gegužė, 1989 metai

Lietuvos kultūros rėmėjai ir skaitytojai dėkingi JAV lietuvių Bendruomenei už svarų įnašą (50,000 dolerių) knygos popieriui. Kultūros fondui tekęs pelnas (pusė milijono rublių), skiriamas Lietuvos paminklų atstatymui.

Lietuvos
kultūros fondas

(Ši padėka bus kiekviename
knygos egzemplioriuje)

Padėka

Kilniausia dovana atgimstančiai tautai – jos istorijos knyga. Šiis metais, pirmą kartą pokaryje iškilmingai švenčiant Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo dieną – Vasario 16-ąją, buvo baigta A. Šapokos redaguota "Lietuvos istorijos" (1936 m. leidimo) pakartotinio fotografuoto leidimo prenumerata. Tiražas 325 000 egzempliorių. Faktiškai knygą įsigyja kiekviena jos pagedavusi šeima, žmogus. Ši sumanymą staigiai įgyvendinti buvo nelengva dėl daugelio priežasčių. Leidinui reikėjo nupirkti 390 tonų popieriaus. Žinomi, kad viena tona popieriaus kainuoja apie tūkstantį dolerių, prie to veiksmingai prisidėjo Amerikos lietuvių bendruomenė, atsiuntusi į Lietuvos kultūros fondą 50 000 JAV dolerių čekį ir davusi pradžią reikiamam darbui. Šiuo metu reikiamas kiekis popieriaus yra, knyga spausdinama.

Netrukus knygynai gaus pirmą tiražo dalį, spausdinamą „Mokslo“ leidyklos vardu. Po to bus spausdinama tiražo dalis Lietuvos kultūros fondo vardu, kiekvienoje knygoje įrašant Amerikos lietuvių bendruomenės indėlį ir padėką jai. Visą knygą tiražą spausdinti žada pagaminti šiais metais. Pelnas pervedamas Lietuvos kultūros fondui, iš jo 0.5 mln. rublių paskiriamas kultūros paminklų restauravimui. Tai gi mūsų tautiečiai svariai prisideda prie knygos išleidimo, taip pat prie tautos paminklų atkūrimo.

UŽ ŠIĄ KILNIĄ PARAMĄ REIKIAME DIDŽIĄ PAGARBĄ IR NUOŠIRDŽIĄ PADĖKĄ

Lietuvos kultūros rėmėjai
(Lietuvos kultūros fondas, Spaudos komitetas, „Mokslo“ leidykla, „Spindulio“ spaustuvė)

Padėka atspausdinta "Literatūra ir menas" savaitraštyje 1989.5.20

P. Varis...

(Atkelta iš 6 psl.)

metis šeimos bičiulis Jonas Kutra. Duktė Jina nuoširdžiai padėjo šeimos vardu kunigui, kalbėjusiems ir visiems atsilankiusiems į atsiveikinimą. Ji užbaigė pro ašaras ištarusi: "Labanakt Tėveli".

Pildant velionio norą, jo kūnas buvo sudegintas ir urna su pelenais palaidota Woodlawn Mausoleume, Santa Monikoje.

Ilsėkis ramybėje, brangus Pauliau, toli nuo Lietuvos, kurią tu taip mylėjai ir kurios ilgėjaisi.

Užjaučiame liūdinčią Jo mielą dukrą Jiną, vieno mėnesio bėgyje netekusią Tėvelio ir Mamytės, anūką Vytautą ir visus artimuosius.

rašykite tas kančias, kurioms mes čia esame pasmerkti.

Kaip rusų tautai stalinizmas sunaikino Vavilovą, taip Lietuvai – V. Vilkaitį. Tai buvo Lietuvos Vavilovas.

Mirus vyrui, po 1942 metų pergyventos žiemos, neišlaikė žmonos nervai, tapusi neveiksni, Vilkaitienė mirė Jakutske.

Sūnus Arvydas, dukra Audra grįžo į Lietuvą.

Lavonus traukdavo iš barakų už rankų ir kojų, guldydavo ant rogių ir, įsikinkę virvėmis, traukė toliau už barakų į bendrą krūvą. Jie čia pat sustingdavo.

Mes su sesute visą žiemą išgulėjome ant narų, aplipę utelėmis, skuduruose, prišalusiuose prie sienų. Tuos skudurus motina parnešdavo nuo mirusiųjų.

Neturėjome net menkiausių rūbų.

Nuolat svaigo galva, atsisėsti negalėjau, iš dantenų tekėjo kraujas, daug kartų buvau praradęs sąmonę.

Į bažnyčią ir dabar žiūriu su pagarba, bet tuo laiku buvau tikras katalikas, buvau priėmęs pirmąją komuniją ir gerai mokėjau poterių bei visus Dievo įsakymus. Mano malda ir prašymas buvo tik vienas: kad tik greičiau Dievas paimtų pas save. Neišklausė Dievas mano maldos, teko tęsti gyvenimą šioje Zemėje – likau gyvas.

Jeigu mūsų šeima išliko per tą baisią žiemą, tai visi turime būti dėkingi tik mūsų brangiai mamytei. Kilusi ji buvo iš didelės mažžemių šeimos, netoli Merkinės, Mardasavo kaimo... Iš vaikystės pripratusi prie sunkių kaimo darbų, būdama stiprios sveikatos, jinai ir nešė tą sunkiausią našą.

Kad gertų švarų vandenį Trofimovsko „ponai“, motina turėjo prikapti upėje ledų ir maišais nešti į jų butus, šildyti ledus. Taip pat kapojo jiems malkas, skalbė jų drabužius. Už tai gaudavo jų maisto liekanų.

1942 metų vasario pabaigoje baigėsi arktinė naktis. Kas tik pajėgė, ėjo į lauką pažiūrėti horizonte pasirodžiusios saulės krašteliui.

Artėjant pavasariui, Trofimovsko valdžia pamatė savo darbo „rezultatus“ – šimtai suverstų į krūvas sušalusių žmonių lavonų. Gal prabudo sąžinės trupinėlis, o gal ir

baimės jausmas, nors už visas tas piktadarybes nebuvo niekas iš jų net pabartas.

Pradėjo nešioti po barakus daigintus žirnius ir kiekvienam po stiklainaitę įberdavo į ištiestą kaulėtą ranką. Davė po 2 kg miltų. Žmonės, kurie liko gyvi po tos baisios žiemos, pradėjo judėti – vaikščioti.

Atėjo šiaurės pavasaris. Saulė šiaurėje pakyla neaukštai, tik tiek, kad ištirpintų tundroje sniegą.

Antanas Drutis, už mane gal dviem metais vyresnis, pasiūlė išeiti į lauką. Apsisukęs kojas skudurais, po 7 mėnesių, išgulėtų ant narų, svirduliuodamas išėjau į lauką. Švietė šiaurės saulė – tirpo sniegas.

Antanas pakvietė nueiti į žmonių lavonyną, buvusį gal už 200 metrų, sakė, gal ras savo tėvus ir brolius. Nuejome – vaizdas baisus, – suguldytų visokiomis pozomis ir veido išraiškomis žmonių krūvos. Ir dabar tas vaizdas stovi prieš akis.

Nerandom nei jo tėvų, nei brolių, nes žmonės buvo suguldyti vieni ant kitų. Artėjo vakaras, saulei nusileidus grįžome į savo baraką.

Atvarė iš Stolbų lagerio gal šimtą kalinių, kurie kirtikliais ant kranto iškasė didžiulę duobę, į kurią ir suvertė krūvas lietuvių ir suomių.

Taip buvo užmaskuota Trofimovsko tragedija.

Birželio viduryje prasidėjo potvynis – nešė ledus. Tremtiniais buvo įsakyta stoti į kolūkį, kas užsirašė, tiems davė po 10 kg miltų. Kolūkį pavadino *Rybak*.

Į kolūkį užsirašė ir tėvai. Brigadas sudarė po 12–15 žmonių, dauguma moterys. Dalis moterų liko Trofimovske, plovė ateinančiai žiemai valdžiai malkas, tvarkė tinklus.

Ant kontoros sienos iškabino plakatą *Bolše ryby frontu!* Kiekviena brigada gavo po didelę valtį, įrkluojamą 4 žmonių, vadinamą *kungasu*.

Ledai birželio pabaigoje jau buvo išnešti, prasidėjo trumpa šiaurės vasara.

Iš ištuštintų amerikoniškų miltų maišų siuvmės palapinės.

(Bus daugiau)

Sutinka dėdienę Moniką Butkuvienę, kuri grįžo iš Sibiro ...

'SUGRIŽIMAS' ...

(Atkelta iš 5 psl.)

niaus kvartetas, vyrų choras "Vytis", kamerinis choras "Cantemus", smuikininkas Raimundas Katilius, pianistai – Povilas Stravinskas, Gražina Ručytė, Sergėjus Okruško, Andrius Vasiliauskas, Ričardas Biveinis ir kiti.

Dainininkai – Laima Domkaitė, Regina Maciutė, S. Larišas, Aldona Stempužienė.

Dar eilė instrumentalistų ir dirigentų.

Man atrodė, kad kulminacinis taškas visų išpildytų kūrinių buvo Jono Švedo Sonata smuikui ir fortepionui – išpildė geriausias Lietuvos smuikininkas Raimundas Ka-

tilius ir L. Lobkova

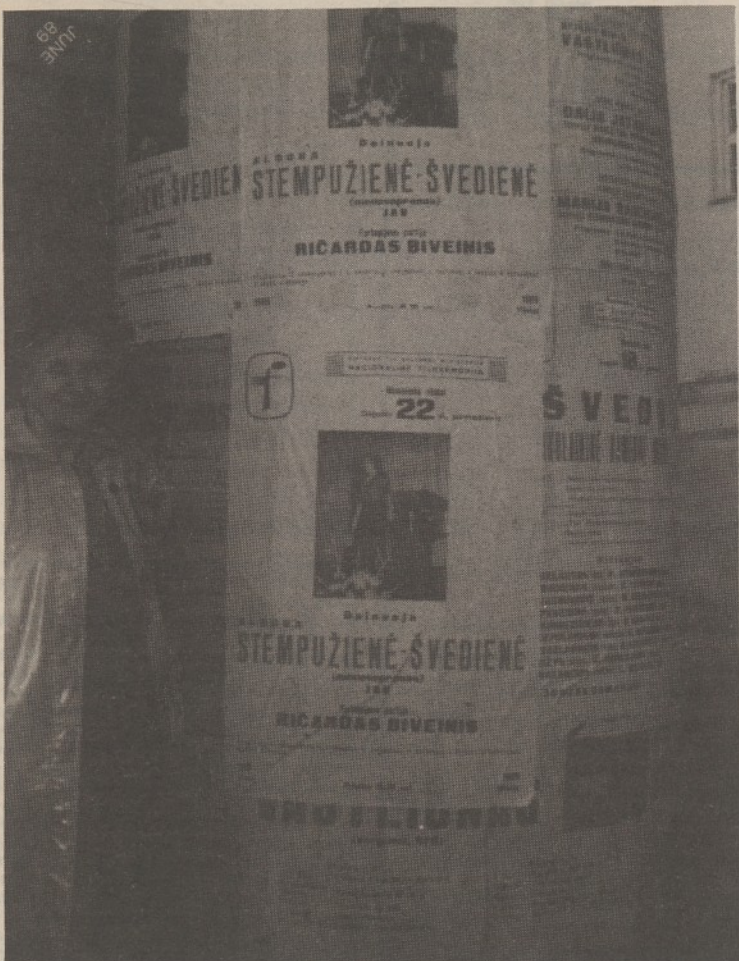
Taip pat nepaprastas grožis Jeronimo Kačinsko dainų, kamerinės muzikos ir nuostabaus Juliaus Gaidelio Trio (1961).

Petras Aglinskas ir buvo priimtas su entuziazmu, ypač jaunos publikos.

Mano solo koncertas įvyko gegužės 22 dieną. Nežiūrint, kad mes svečiai šiuo metu vieni kitiems lipam ant kulnų ... tiek daug koncertuoja, bet publikos buvo daug. Daug nuoširdumo, gėlių, dovanų, sveikinimų padarė mano dainos kelio nepaprastą šventę, gal net ir atsisveikinimą.

Aldona

Stempužienė-Švedienė

Aldona Stempužienė-Švedienė Vilniuje prie savo koncertų išklijuotų plakatų ...

ALDONA STEMPUŽIENĖ-ŠVEDIENĖ

„...Renkuosi sunkų kelią — negaliu prasiveržti iš liūdesio... Dainuoju apie žemę kryžių ir smūtkelių, apie nykstančią didelę tautą prie Nemuno krantų. Dainuoju ir apie gėles iš šieno, ir aguonėles, ir naktį šnabzdancius medžius... Dainuoju šurpias dainas apie sakalus...“

Tai yra dainininkės Aldonos Stempužienės gyvenimo ir kūrybos credo. Turėtų būti nelengva dainuoti apie savo Tėvynę, kuri suteikė gyvastį, o drauge ir netektį, išleido klajoti po pasaulį, įdė-

DAYTONA BEACH

APLANKĖME KAPUS

Kapų puošimo dienos proga, Daytona Beach ir apylinkių ALT S-gos skyriaus valdyba ir būrelis narių aplankė mirusiųjų narių kapus. Skyriaus pirmininkas Vytautas Abraitis prisiminė amžiną išėjusius a.a. Antaną Ramanauską, Adolfą Andrių, Andrių Bružėną ir valdybos sekretorių Jurgį Miežaitį. Šie skyriaus nariai yra palaidoti Daytona Beach apylinkės kapinėse ar mauzoliejuose. A.a. Angelė Kašubienė palaidota Šv. Kazimiero kapinėse Chicagoje, o Simas Kontrimas Kalifornijoje. Pirmininkas savo trumpame žodyje paminėjo, kad šie nariai buvo aktyvūs, nuoširdžiai talino skyriaus darbuose, geri patriotai. Prašė individualiai kiekvieną prisiminti maldoje, o skyriaus vardu buvo prie kiekvieno kapo padėta po gyvų gėlių puokštę.

Graži mirusiųjų skyriaus narių prisiminimo tradicija ir, reikia manyti, ji bus praktikuojama ir ateityje.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

ALT S-gos Daytona Beach apylinkių skyrius šiais metais, rugsėjo mėnesį, numato ruošti Tautos Šventės minėjimą. Minėjimo pobūdį valdyba aptars sekančiuose posėdžiuose.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VEIKLA

Daytona Beach apylinkės susirinkimas įvyko gegužės 16 d. Prince of Peace parapijos mokyklos salėje, Ormond Beach.

Susirinkime valdybos nariai padarė veiklos pranešimus ir pasitarta apie veiklos galimybes ateityje.

Buvo išrinkta apylinkės valdyba, kuri vėliau pasiskirs tē apeigomis: pirmininkas – Juozas Paliulis, vicepirmininkas Jurgis Janušaitis, vicepirmininkas Andrius Mironas kultūrinei veiklai, dr. Sigita

Ramanauskienė vicepirmininkė ryšiams su amerikiečių visuomene ir spauda, dr. Vytautas Majauskas izdininkas-sekretorius.

Kontrolės komisija: Adolfas Šimkus, Juozas Ambrozaitis ir dr. Vanda Majauskienė.

Apylinkės valdyba rūpinasi padėti išleisti PLB Švietimo komisijos prieš ketveris metus premijuotą rašyt. Andriaus Mirono romaną jauniui "Kelionė į Kauną". LB Švietimo komisija ir JAV LB Švietimo Taryba iki šiol šio romano nesirūšo atspausdinti. Tam riekalui sudarytas fondas, į kurį savo įnašą jau įnešė choras Sietynas.

J. Rimtautas

DETROIT

JONINIŲ LAUŽAS PILĖNUOSE

Birželio 25 d. "Švyturio" jūrų šaulių kuopa ruošia Jonines su menine programa ir laužų Pilėnuose.

Šaulės, vadovaujamos vadovės O. Selenienės, vaishins skaniais lietuviškais patiekalais, veiks bufetas ir vertingų dovanų loterija. Vakare bus laužas, pagerbti Jonai ir Jonės, po to vaishės ir šokiai. Šauliai ir šaulės visus kviečia atvykti ir praleisti gražią sekmadienio dieną medžių pavėsy. gražiojoje Pilėnų stovykloje.

Stovykla yra netoli Dainavos, Manchester, Michigan. Stovyklos vartai bus atidaryti nuo pat ryto.

TRIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Birželio 4 d. Šv. Antano parapijos bažnyčioje kun. Alfonsas Babonas aukojo Šv. Mišias už a.a. Antano Mikalkėno sielą trijų metų mirties sukakties proga. Po mišių Vladas Jomantas visus dalyvavusius mišiose parapijos salėje pavaišino, o Antano Mikalkėno prisiminimui Dirvai įteikė 10 dol. auką.

MIRĖ PETRĖ JUŠKIENĖ

Gegužės 25 d. Detroito

ligoninėje mirė Petrė Juškienė, sulaukusi 81 metus. Buvo pašarvota ir atsisveikinta V. Baužos laidojimo koplyčioje.

Gimusi 1908 m. gegužės 5 d. Pipilių km., Žemaitijoje, Petrė Juškienė į Ameriką atvyko 1949 metais. Priklause Lietuvių Bendruomenei, SLA 352 kuopai, Šv. Antano parapijai.

Gegužės 27 d., po mišių Šv. Antano bažnyčioje, nulydėta į Švento Kryžiaus kapines.

Laidotuvėmis rūpinosi iš Australijos atvykusi velionės sesuo Regina Bajoriūnienė.

A. Grinius

Train for careers in

AIRLINES

CRUISE LINES

TRAVEL AGENCIES

HOME STUDY/RES. TRAINING

FINANCIAL AID AVAIL.

JOB PLACEMENT ASSIST.

1-800-327-7728

A.C.T. TRAVEL SCHOOL

Natl Hdqtrs, 4669 N. Fed. Hwy.

Pompano Bch, FL

TOOLMAKERS

A fully qualified toolmaker is needed to produce complex dies, jigs and fixtures from samples, sketches or drawings. Ability to perform his/her own layout and development work, the ability to use precision measuring devices is required.

Our company offers a friendly atmosphere with a competitive compensation and benefits program. Those who are interested should send resume with salary history to

WHEELLOCK INC.

Attention: Human Resources

278 Branchport Ave.

Long Branch, NJ 07740

Equal opportunity employer m/f (20-26)

PRINTING

Opportunity for the right person if you are expd in contact processes such as:

FILM NEGATIVE

WASHOFF - MYLAR

PAPER PRINTS

& ARE SELF-STARTER

EQUITABLE BLUEPRINT & PHOTO

PRINT CO., INC. - Wants You!

We are an equal oppty employer.

ALL UNION SHOP

Must be U.S. Citizen or have a greencard.

Call Lori at (212) 962-5672

for an appointment for an interview. (15-24)

PLASTIC INJECTION MOLDING

Large injection molding & assembly company specializing in automotive parts has immediate opening for experienced molding technician .75 ton machine & larger. Excellent growth. Potential salary plus benefits.

Send resume/request application

INJEX INDUSTRIES

30559 San Antonio St.

Haywood, CA 94544

Tel. (415) 487-4960 (20-23)

STRUCTURAL STEEL

DETAILER & ESTIMATORS

ARE YOU TIRED OF THE COLD?

Qualico Steel an established structural steel fabrication company located near Dothan AL (90 miles from Gulf Coast) is presently accepting applications for Structural & Miscellaneous Detailers, Checkers & Estimators. A minimum of 3 years experience required. Good Salary & Benefits. Send resume and sample of work to Mr. W.R. Thomas.

QUALICO STEEL CO., INC

P.O. BOX 149

Webb, AL 36376 (15-25)

EXPERIENCED MACHINISTS

Need (4) immediately for rapidly expanding company. Experienced on Lathes & Mills. Must be able to work from prints, setup & operate. Excellent company paid benfits & vacation. Starting wage based on experience. Apply in person between the hrs. of 9-3 pm. or call Bruce at (215) 443-7517

Dick Moll & Sons, Inc.,

415 Constance Dr.,

Warminster, PA. 18974 (15-24)

V. A.

Donelaičio lituanistinių mokyklų pabaigtuvės

Mečys Valiukėnas

Kristijono Donelaičio lituanistinių mokyklų Chicagoje 1988-89 mokslo metų pabaigtuvės ir baigusiems pradžios mokyklą, kaip ir aukštesniąją lituanistinę mokyklą, pažymėjimų iškilmingas įteikimas įvyko birželio 3 d. mokyklos salėje. Salė buvo pilnutėlė lietuviškos publikos: moksleivijos – pradedant darželiu, suaugusių besimokančių lietuviškai, mokinių tėvų, mokytojų ir nemaža garbės svečių, mokyklos mylėtojų bei rėmėjų.

Šventės programą pradėjo ir pasigerėtinai darniai pravedė mokytoja Dalia Polikaitytė. Aidėjo visos salės giedami JAV ir Lietuvos himnai. Trumpus linkėjimų mokyklai ir jos jaunimui sakinius išsakė: vyskupas Vincencas Brizgys, konsulas Vaclovas Kleiza, Šv. M. Marijos parapijos klebonas kun. H. Dumpys, svečias iš Lietuvos – Sibiro kankinys kun. A. Svarinskas, LB. Švietimo tarybos pirmininkė Regina Kučienė ir kt. Dar minėtinas Broniaus Fabijono, buv. šios mokyklos auklėtinio, nūnai sveikinimas Pedagoginio Lituanistikos Instituto vardu ir kvietusio jaunuosius abiturientus tęsti studijas institute.

Graziai pagerbti ir scenoje pagyrimo lapais apdovanojami geriausiai besimokantieji kiekvieno skyriaus / klasės mokiniai, trumpai draugų vadinami 'penketukininkais'. Bronius Juodelis, L. žurnalistikų sąjungos atstovas, įteikė pažymėjimus ir dovanų knygą "Žurnalistika" mokyklos korespondentams: Vytautui Pabedinskui, Aldai Mikučauskaitei ir Audrei Šlenytei. To kie korespondentai, berods, yra K. Donelaičio pedagogų atradimas, siekiant jaunuoliams jaunuolėms įdiegti rašto, plunksnos meilę. Jų uždaviniu laikomas mokyklos renginių arba klasės įvykių aprašymas mūsų periodikoje. Pamažu tokie aprašai, korespondencijos įtikina juos rašan-

čius, kad "ne angelai laikraščius redaguoja ir juos prirašo..."

Mokyklos inspektorei Reginai Kučienei vadovaujant supažindinama visa auditorija su tik ką išėjusiu mokyklos metraščiu "1959-1989 Jubiliejiniai metai". Pakvies tieji moksleiviai paskaitė keletą ištraukų iš metraščio puslapių. Mokykla kasmet išleidžia atskirą tų mokslo metų vaizdą, parodo moksleivių galvojimą, kalbos mokėjimą

Kr. Donelaičio Lituanistinių Mokyklų Tėvų Komitetas 1988-1989 mokslo metais. Iš k.: Juozas Polikaitis – renginių vadovas, Julius Širka – direktorius, Regina Kučienė – mokyklų inspektoriė, Rimantas Dumbrys – Tėvų komiteto pirmininkas.

ir jų polėkius. Šių metų metraštis, redaguotas Reginos Kučienės, greta įprastinės tematikos, dar apžvelgia mokyklos 30 metų nueitąjį kelią, o taip pat pamini Kristijono Donelaičio gimimo 275 metų sukaktį. Metraštis gausiai iliustruotas, viso 224 puslapių.

K. Donelaičio aukšt. mokykla jau eilę metų praveda 5 klasės moksleiviams Lietuvos vaizdų albumų sudarymo konkursą. Šiais metais konkurso laimėtojai pasiskirstė: Irena Kvantaitė, Zigmas Woodward – pirmoji vieta, Rimas Putrius – antroji vieta, Daina Čaraukaitė, Gintas Mikučionis – trečia vieta, Audra Gaižiūnaitė – ketvirta vieta. Beje, visi šie laimėtojai, prijungus dar Vilija Bogutaitę, beesą šimet ir Švietimo tarybos skelbtojo albumų su-

darymo konkurso laimėtojai.

Be to, šios mokyklos moksleivės yra dalyvavusios ir laimėjusios "Varpo" 100 m. tema konkurse: Alda Mikučauskaitė ir Elena Tījūnėlytė. Juodvi taip pat yra laimėjusios Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos konkurse, tema "Dabartiniai įvykiai Lietuvoje".

Pagaliau, esminis šventės punktas – pradžios mokyklą baigusiems pažymėjimų, o aukšt. mokyklą baigusiems –atestatų įteikimas. Pradžios mokykla baigė: Petras Bagdonas, Dainius Dumbrys, Milda Harris, Kovas Lapšys, Darius Nausėdas, Lidia Pauliūtė, Lina Šlenytė, Onutė Utz, Neringa Valkiūnaitė ir Loreta Viržintaitė. Aukštesniąją mokyklą baigė: Aurelija Bliskytė, Lidija Gražulytė, Vilija Meilytė, Vita

Kr. Donelaičio lit. aukštesniosios mokyklos mokytojai ir mokiniai.

J. Tamulaičio nuotr.

Mikelevičiūtė, Alda Mikučauskaitė, Jūlytė Narbutytė, Aras Norvilas, Vytautas Pabedinskas, Krista Šilimaitytė, Audrė Šlenytė ir Andrius Utz. Drauge su pažymėjimais – atestatais, kiekvienas galvo dovanų knygomis.

Abiturientų vardu atsiveikino Vytautas Pabedinskas, tardamas gražų, jautrų žodį. Ji atvirai išsakė save, savo galvosena, nusiteikimą pradėjus lankyti darželį ir, nuotakai pasikeitus, šiandieninės padėties vertinimą.

Aštuntosios klasės auklėtoja Regina Kučienė linki visiems-visoms sėkmės gyvenime. Tėvų komiteto pirmininkas Rimas Dumbrys dėkoja bendradarbiams ir tėvams už rūpinimąsi mokyklos medžiagine būkle, praneša naujai tėvų išrinktąjį komitetą, pirmininkaujamą Jurgio Augiaus.

Oficialiąją programą trumpu padėkos žodžiu mokyklos darbininkams bei talpininkams, ir ryžtingu kvietimu toliau sėkmingai dirbti Lietuvai, baigė Mokyklų direktorius Julius Širka. Beje, LB Vidurio apygardos vardu Julijai Širkai įteiktas žymuo.

Meninėje dalyje mokytojų Dalios Polikaitytės ir Danutės Penčylaitės paruošti aukšt. mokyklos mokiniai pašoko keletą lietuviškų tautinių šokių. Šokiams grojo Viktoras Puodžiūnas, o ben-

drai muzikines įtarpas tvarkė mokyt. Darius Polikaitis, Šventė baigta mokyklų himnu – Su mokslu į rytojų!

WANTED
JOURNEYMEN or 1-ST CLASS SKILLED
CNC MACHINISTS VERTICAL MILLING &
LATHE MACHINISTS

Be able to set up work from blue prints & close tolerance. Are you looking for steady employment in a clean & air condition facility? We offer excellent benefits & steady work for qualified men. For 1st & 2nd shift.

SCHWARZKOPF DEVELOPMENT CORP.
35 Jeffrey Ave. Holliston, MA 01746
(508) 429-6601

(22-31)

**WANTED EXPERIENCED
MACHINISTS**

Troy based manufactured has current openings for a Mill Hand & Lathe Hand for the day shift and for a Blanchard Hand & a Surface Grinder Hand for the afternoon shift. Long term employment in a non-automotive shop. Steady work & liberal benefits. Apply

BETA INTERNATIONAL
1470 Temple City Dr. Troy, Mich. 48084
(313) 649-3120

(22-26)

RN's ALL SHIFTS

Attractive openings that offer: competitive salaries/shift differentials; health & life insurance; dental; vision; disability insurance. Retirement & annuity benefits; tuition reimbursement; hospital & pharmacy discounts; holiday; vacation & sick benefits. All in an outstanding environment. Apply call or write to

BISHOP HODGES CENTER
MEDICAL PARK WHEELING, W.V. 26003
(304) 243-3800

(22-24)

**SCREW MACHINE
SETTERS & OPERATORS
4-10 HOUR DAYS**

Mfg of Precision Turn Components has immed. positions avail. for Swiss Screw Machine setters & operators. Exp. pref. but we will train candidates with mechanical ability and a desire to learn. Exel. opply. for advancement. Attractive hrly. rate & benefit pkg. including Co. paid family medical.

Call (201) 688-6390

for details & interview

(22)

Mažosios Lietuvos Fondas

renka, leidžia ir skleidžia Mažąją Lietuvą liečiančią medžiagą, jos istoriją, kalbą, etnografiją, praeitį, parodydamas pasauliui, kad Mažoji Lietuva (dabar Kaliningrad oblast) nuo amžių baltiškas – lietuviškas kraštas.

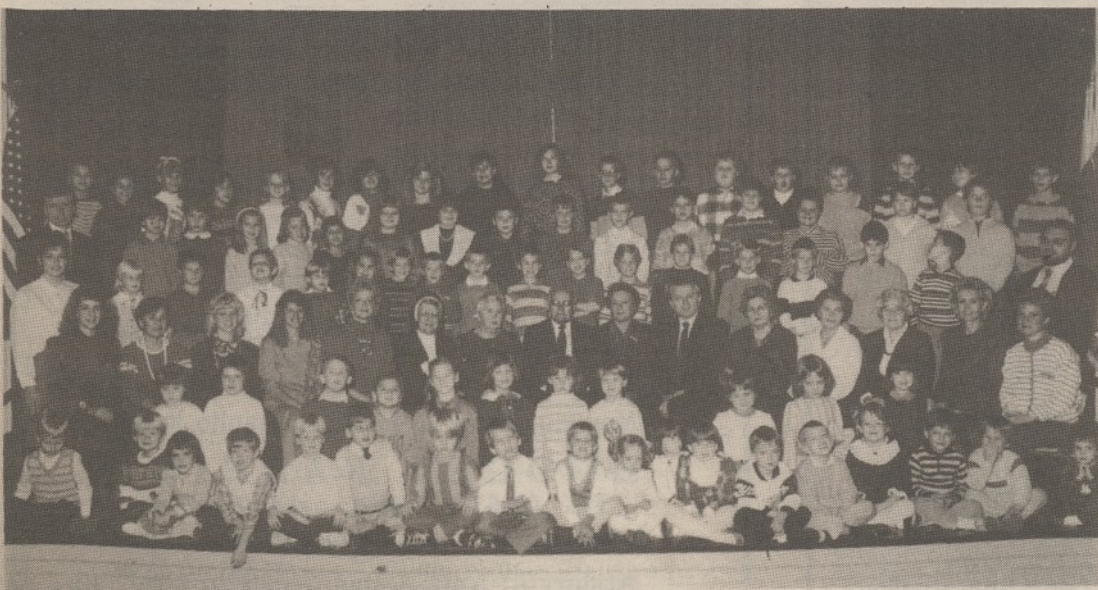
Tam pritardamas(s), siunčiu auką \$.....

Foundation of Lithuania Minor, c/o Ramūnas Buntinas, 908 Rob Roy Place, Downers Grove, Ill. 60516.

Pavardė, vardas

Adresas

.....

Kr. Donelaičio lit. pradinės mokyklos mokytojai ir mokiniai.

J. Tamulaičio nuotr.

CLEVELANDIEČIŲ AUKOS LIETUVOS LAISVINIMO REIKALAMS

1989 m. Vasario 16-sios proga
aukojo:

\$300 – P. Milašius.
\$200 – dr. J. B. Skriniskai.
Po \$120 – V.T. Urbaičiai,
P.O. Žilinskai.
Po \$100 – J.R. Ardžiai, P.
Gaižauskas, J.F. Jasinevičiai,
dr. E. M. Lenkauskai, J.M. Miko-
niai, Z.S. Obeleniai, A.B. Pautie-
niai, dr. J.I. Stankaičiai, dr. J.A.
Šontai.
Po \$90 – drs. D.R. Degė-
siai, dr. E.B. Juodėnai.
\$80 – J. Petkevičienė.
Po \$75 – A. Ambrazienė,
D. Mikoliūnienė.
\$70 – K. Vaičieliūnienė.
\$65 – V.J. Janušikiai
Po \$60 – M. Balys, E. Bri-
džiuvienė ir sūnus Romas, H.S.
Idzeliai, V.R. Vilkutaičiai.
Po \$50 – V. Apanius, dr.
A.E. Aželiai, A. Balašaitienė-Žit-
kuvienė, V. Brizgys, G.V. Buč-
miai, V.N. Čečiai, V.B. Čyvai, A.I.
Gedriai, V.O. Jokūbaičiai, B.A.
Karkliai, A. Karklius, A. Macku-
vienė, dr. J. Mačiulis, dr. V.A.
Mauručiai, V.A. Miškiniai, G. Nat-
kevičienė, J. Naujokaitis, A.R.
Petrauskiai, V.O. Rociūnai, P.
Skardis, D.D. Staniškiai, J. Stem-
pužis, A.E. Sušinskai, J.M. Švar-
cai, J. Žilionis.
Po \$45 – P.A. Banioniai,
M. Barniškaitė, A.V. Giedraičiai,
dr. V.V. Gruzdziai, P. Kudukis,
V. Sniečkus, dr. V. Stankus, A.
Styra, V. Valys.
Po \$40 – Z. Dautartas, S.
Radzevičiūtė, K.O. Raliai, dr. E.
R. Šilgaliai.
Po \$35 – A. Naumanienė,
B. Smetonienė.
Po \$30 – P.P. Balčiūnai,
K.A. Balsis, K. Bruožis, S.J. But-
rimai, V.L. Civinskai, T.M. Dule-
bai, prel. A. Goldikovskis, J. Gu-
dėnas, S.J. Ignatavičiai, I. Jonai-
tienė, J.I. Juodišiai, dr. M.E. La-
niauskai, S. Laniauskienė, H.M.
Macijauskai, K.M. Marcinkevi-
čiai, O. Mažeikienė, B.O. Maže-
liai, R.R. Minkūnai, L.L. Nagevi-
čiai, J. Narušas, D.R. Nasvyčiai,
J.J. Naujokaičiai, A. Puškorūtė,
S. Rutkauskienė, H.S. Stasai, V.
J. Stuogiai, V. Šilėnas, P. Tamu-
lionis, kun. K. Žemaitis, O. Žy-
gienė.
Po \$25 – V. Akelaitis, E.

Alšėnienė, M. Aukštuolis, V. Ba-
kūnas, V.E. Balandai, F.A. Bal-
dauskai, P.N. Bieliniai, dr. H.
Brazaitis, R. Bublys, S.D. Čip-
kai, B. Dovidavičius, Z. Dučma-
nas, V.S. Gedgaudai, K.G. Kam-
pė, A. Kazlas, J.S. Kazlauskai,
K. Laikūnienė, A.E. Ložai, J.E.
Malskiai, A. Miškinis, V.N. Palu-
binskai, V.A. Palūnai, J. Pivorū-
nas, E. Račkauskai, J. Skavičius
A. Spirikaitis, I. Stankevičius, B.
Steponis, V. Stimburiene, K.
Stungienė, A. Šenbergienė, J.B.
Vasariai, A. Zakys, K.S. Žiedo-
niai, V.V. Žiedoniai.

\$22 – A.G. Karsokai.
\$21 – K. Tijūnėlis.
Po \$20 – R.V. Aukštuoliai,
V.M. Bačiuliai, J. Barniškis, S.
Barsteika, A. Bielskus, J. Budrie-
nė, J.O. Cijunskai, J.M. Damu-
šiai, V. Degutis, A. Gincas, A.
Gudėnienė, K. Gaižutis, J. Ille-
dienė, J. Jankus, A. Kasulaitis,
P. Kaunas, L.S. Keženiai, B. Kli-
mas, P.J. Kloriai, S. Knistautie-
nė, H. Kripavičius, E. Nainienė,
S. Pabrinkis, K.O. Palubinskai,
V. Petukauskas, J. Račilionė, A.
Rastauskas, J. Raškauskas, L.
Slabokienė, A. Smelstoriene, E.
Steponavičienė, J.E. Šarkaus-
kai, J.A. Šiaučionai, R.H. Tata-
rūnai, L. Unguraitienė, A. Vede-
gys, X.Y., J. Zygas.

Po \$15 – A. Balas, J. Ci-
tulis, D.M. Kižiai, V. Mariūnas,
A. Mikoliūnienė, O. Mikulskienė,
I. Muliolis, P. Neimanas, J.K. Šla-
peliai, D. Vaičiūnas, J. Velykis, I.
Verbyla.

Po \$10 – A. Andrušaitis,
L. Augulienė, M. Bajoraitienė, A.
Baliūnas, A. Bartuškienė, H.I.
Belzinskai, B.E. Bernotai, J. Bi-
liūnas, E. Blūmentalis, M. Bly-
nas, R. Brazaitienė, P. Chalko,
A. Dunduras, B. Garlauskas, D.
Gatautienė, V.B. Gedvilai, M.
Ivanauskienė, A.A. Jucaičiai, S.
T. Juodvalkis, F. Jurevičius, J.
Kalvaitis, O. Kašubienė, J. Kau-
nas, V. Kaunas, V. Langienė, I.
Laurinaitienė, S. Lazdinis, A.M.
Liutkai, V. Maciejauskienė, A. Ma-
lėnas, G. Masilionienė, drs. S.G.
Matai, J.S. Milai, K. Narbutaitis,
B. Nasvytienė, D. Nasvytytė, F.
Navickas, V. Nikštėnas, A.D.
Penkauskai, E. Pranckus, M.
Puškorienė, J. Rastenis, A. Rau-
linaitienė, Ant. Rukšėnas, J.E.
Saikai, A. Švedienė, dr. D. Ta-
mulionytė, V. Taraška, M. Titie-
nė, M. Trainauskaitė, P. Turulie-

nė, J. Zorska, J. Zagarskas, V.
Žitkus.

Po \$9 – J. Minkūnienė.
Po \$6 – M. Matulionienė.
Po \$5 – A. Balasevičius,
Edas, A. Juodikis, A. Kasperavi-

Surinkta sekančiai:

JAV Lietuvių Bendruomenė \$3,735.75
Amerikos Lietuvių Tarybai 2,309.75
Vyriausiajam Lietuvos Išlaisvinimo Komitetui .. 1,302.50
Kitoms organizacijoms: 335.00
PLB, BALF, Inf. Centrai, Vasario 16 Gimnazijai ir kt.
VISO: \$7,683.00

Dėkojame visiems aukotojams.

ALT Clevelando Skyriaus ir JAV LB Clevelando Apylinkės
Valdybos.

Taupa

Lithuanian Credit Union
Lietuvių Kredito Kooperatyvas
767 East 185th Street
Cleveland, Ohio 44119
(216) 481-6677

Įsikūręs Nuosavuose Namuose

Taupykite ir Skolinkitės vieninteliame lietuvių kredito
kooperatyve Ohio valstijoje.

Darbo Valandos:

Antradieniais--ketvirtadieniais nuo 9:00--4:00 p.p.
Penktadieniais nuo 9:00--6:00 v.v., Šeštadieniais nuo 9:00--3:00 p.p.
Sekmadieniais nuo 11:00--12:00 p.p. (DMNP parapijos patalpose)

Visi Bankiniai Patarnavimai

Mokame Aukštesnius Nuosimčius Už:

Taupymo Skaitytas, Certifikatus, IRA, Čekių Skaitytas, ir t.t.

Skoliname Geriausiomis Išsimokėjimo Sąlygomis:

Asmeniniams Reikalams, Automobilių ir Laivų Pirkimui,
Namų Remontui (Home Equity), Namų Pirkimui (Mortgages)

Parduodame pinigines perlaidas (Money Orders), Traveler's Checks,
Primame telefono, elektros, šildymo, ir vandens sąskaitas,
Buckeye Cards, Notaro patarnavimai, U.S. Savings Bonds, ir t.t.

*** Klekvienu taupomoji sąskaita federalinės valdžios ***
apdrausta iki \$100,000.

Mūsų Tikslas: Ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas.

VISIONEERING INC.

FRASER, MI

BORING MILL OPERATORS

IMMEDIATE OPENINGS

Automotive and aerospace master tolling
industry leader has immediate openings
for experienced skilled personnel in the
following areas:

HORIZONTAL AND BORING MILL

KNOWLEDGEABLE
AND
EXPERIENCED IN CNC

WITH A MINIMUM OF 5 YEARS EXPERIENCE

We offer excellent wage rates and com-
prehensive benefit package (including
New York Life health, dental, vision, pre-
scription coverage, life and disability
insurances, paid holidays and vacation
plan and an EXCELLENT 401K SELF
DIRECTED RETIREMENT PLAN which
upon enrollment becomes fully vested
with matching company contributions and
loan provisions.

If qualified, call
the Personnel Manager at:

(313) 293-1000 ext. 25
Equal opportunity employer

1ST CLASS INJECTION MOLDING MACHINE MECHANIC

1 - 2 YEARS EXPERIENCE

Due to business expansion we
are looking for a 1st Class Mol-
ding Machine Mechanic. This
position is on the 7 to 3 shift.
Duties will include general main-
tenance, troubleshooting, and
repair of our injection molding
machines. Experience of 1 - 2
years repairing molding machi-
nes is required. We offer a
competitive wage and benefit
package.

Contact us at (508) 537-4911
to arrange an interview.

PLASTICAN INC.
P.O. BOX 868 • 196 Industrial Rd.
Leominster, Ma. 01453
We are an Equal Opportunity Employer

MASHINE SHOP FOREMAN

We are seeking an individual with 10
to 15 years experience as a General
Machinist. Must be able to quote
jobs, purchase materials, organize
work, machine parts and assemble.
competitive wages and benefits.

Apply call or write.

MAINE FABRICATORS
R.R. #1, Box 197
West Buxton, Maine 04093
(207) 929-6667

MOLD MAKERS

For Extrusion Bottles.

Salary commensurate with exp. We are a
modern air cond. shop, good benefits and
over time. We have CNC equipment.
We are willing to train the right person.
PRIMUS MOLD INC.
276 Lincoln Blvd.
Middlesex, N.J. 08846
(201) 356-1292

(22-24)

(22-27)

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ
SANTAUPŲ INDĖLIUS

PASKOLOS TEIKIAMOS:

- namams pirkti,
- rezidenciniams ir komerciniams
pastatams statyti,
- namų remontams,
- kvalifikuotų studentų mokslui

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS: Pirmadieniais uždaryta.

Kitomis dienomis nuo 9:00 iki 4:00.

Penktadieniais 9:00 iki 6:00. Šeštadieniais 9:00 iki 2:30.

Geriausias dovanas, kai keliausite į savo se-
nąją tėvynę, rasite mūsų krautuvėje:

- Didelis pasirinkimas VCR, comcorders
PAL SECAM 220 voltų sistemos,
- Video kasetes tuščias ar užrašytas,
- Didelius lagaminus,
- Telefono aparatus,
- Auksinius papuošalus, parduodami gramais,
- Kosmetikos,
- Naujausius modelių JEANS,
mėlynus jeans ir marškinius,
- Didelis pasirinkimas rūbų, dirbų,
kaklaraiščių, laikrodžių ir kt.

Pas mus gausite už pigiausią kainą visame mieste.
Mes siunčiame ir į visus pasaulio kraštus.

BUDGET FASHION

Tel. (216) 281-0928 arba 281-8068

4828 Lorain Ave., Cleveland, Ohio 44102

Atidaryta: Antr.-šeštad. 10:30 iki 7 val. vak.,
sekmad. 11 iki 5 val. vak.

• KUN. ALFONSAS SVARINSKAS, Sibiro kankinys, Lietuvos laisvės kovotojas, birželio 14 d. atskrenda į Clevelandą ir apsistos Dievo Motinos parapijoje.

Jo susitikimas su Clevelando lietuviais įvyks birželio 18 d., sekmadienį. Dievo Motinos šventovėje 10 val. atnašaus šv. Mišias ir 5 v.v. parapijos svetainės susitiks su lietuviais, tars žodį ir atsakinės į klausimus.

Clevelandą apleidžia birželio 20 dieną.

Visi kviečiami dalyvauti susitikime ir išklausti jo pranešimo.

PIRMOJI SEZONO GEGUŽINĖ

Lietuvių Tautinės S-gos Clevelando Skyrius kviečia visus į pirmąją šio sezono gegužinę, kuri įvyks birželio 18 dieną 1 val. p.p. prie ežero, tarp Landseer ir Canterbury gatvių.

Jūsų lauks skanūs pietūs, pyragai, loterija, malonus pabendravimas ir kiti įvairumai. Laukiame visų!

Gegužinės pelnas skiriamas Dirvos 75 metų jubiliejui paminėti.

• ARMONIKA, Lietuvos televizijos ir radijo ansamblis birželio 10 d. Dievo Motinos parapijos salėje, dalyvaujant virš 600 žiūrovų, atliko koncertą. Apie tai bus plačiau kitose Dirvos laidose.

Ansamblio nariai buvo priimti Clevelando miesto mero ir susipažino su įdomėmis miesto vietomis.

Kartu su ansambliu Clevelande lankėsi ir Tėviškės draugijos pirmininkas Vaclovas Sakalauskas, kuris ta proga susitiko su pažįstamais Clevelando lietuviais, dalyvavo priėmimo pas Clevelando miesto merą, ir koncerte.

• PHOTOGRAPHIC SOCIETY OF AMERICA JOURNAL atspausdino Who's Who 1988 sąrašus.

Monochrominių nuotraukų sąrašė atžymėtas Kazys Daugėla, Bedford, NH, ir (po USSR "iškaba") Stasys Žvirgždas. Spalvotųjų skaidrių sąrašuose atžymėtas clevelandietis Gerardas Juškė-

Lietuvos televizijos ir radijo ansamblio "Armonikos" nariai, kartu su Tėviškės draugijos pirm. Vaclovu Sakalausku birželio 9 d. buvo priimti miesto rotušėje mero George Voinovich. Nuotraukoje ansamblio narė Nijolė Penikaitė-Jasiukėnienė, asistuojant vadovui Stasiui Liupkevičiui, apjuosia merą tautine juosta. Dešinėje Vilniaus akad. teatro akt. Tomas Vasieta.

nas.

PSA pripažintose parodose dalyvaujantieji foto mėgėjai, pasiekę atitinkamą priimtų nuotraukų ribą, yra atžymimi specialiais diplomais, kaip "star exhibitors". Šį pavasarį G. Juškėnas tą statusą atsiekė kelionių skaidrių parodose. Spalvotųjų skaidrių kategorijoje jam pripažintos 4 žvaigždės už 320 skaidrių, ir gamtos skaidrių – 3 žvaigždės už 72 skaidres.

• MEILUTĖ JUŠKĖNAITĖ-LOPRESTO šį pavasarį gavo magistro laipsnį iš klinikinės psichologijos Pennsylvanijos Edingboro Universitete. Anksčiau ji tame pačiame universitete atsiekė magistro laipsnį iš "Education Guidance and Counseling". Meilutė dabar dirba kaip psichologė Gertrude A Barber Center, Erie, PA.

Meilutės vyresnis sūnus Mykolas neatsiliko nuo savo mamos – šį pavasarį Michigano Universitete, Ann Arbor, jis gavo magistro laipsnį iš fizikos

Sveikiname clevelandiečius Gerardą ir dr. Nelę Juškėnus, besidžiaugiančius jų atžalyno atsiekimais.

WANTED AT ONCE JOURNEYMEN TOOL AND DIE MAKERS to work & live in a small congenial community. Central Kentucky manufacturer needs experienced toolmakers for building and maintaining progressive dies. Modern shop with EDM and CAD. Growth company with major companies as customers. Send resume with details of experience to: Continental Metal Specialty Personnel Dept., PO Box 725, Richmond, Kentucky 40475 Equal Opportunity Employer (19-28)

Gegužės 20 d. Clevelande susituokė Dalia Orantaitė ir Henrikas Bankaitis. Nuotraukoje jaunavedžiai po sutuoktuvių išeina iš Dievo Motinos bažnyčios. V. Bacevičiaus nuotr.

Amžiams iškeliauvus mielam

A + A

KĘSTUČIUI MIKLIUI

širdingiausią užuojautą reikšdami žmonai MARYTEI, dukrai ASTAI, broliui VYTAUTUI su šeima, seseriai BIRUTEI su šeima (Lietuvoje) ir giminėms bei artimiesiems, giliame liūdesy lieka Floridos draugai

Monika ir Pranas Andrejauskai
Valė ir Mečys Bankauskai
Stefanija Česnienė
Kostas Gasparaitis
Danguolė ir Petras Griganavičiai
Genovaitė ir Vincas Gruzdziai
Irena Jakštienė
Leokadija ir Antanas Kašubai
Dana ir Vytas Mažeikai
Mike Pasker
Pranė Simonaitienė
Irena ir Eugenijus Slavinskai
Ona Šiaudikienė
Lelė ir Juozas Žvyniai

St. Petersburg, FL

A + A

ALBERTUI SUŠINSKUI

mirus, žmoną IRENĄ, dukrą DANUTĘ, sūnus KĘSTUTĮ ir ALBERTĄ su šeimomis nuoširdžiai užjaučiame..

Lili ir Vladas
Dalia ir Asta
Bložės

PATRIA

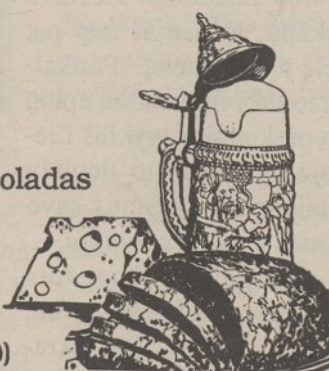
Aukštos kokybės europietiški produktai:

- Duona ir Pyragai
- Mėsos ir Sūriai
- Kava ir Arbata
- Saldainiai ir Šokoladas
- Vynas ir Alus
- Dovanos

Uželkite šiandien.

794 E. 185th Street (Viena mylia į šiaurę nuo I-90)

Pirm. – Šešt. 9:00 iki 6:00. Sekmadienį uždaryta. (216) 531-6720

JEI JUMS REIKIA UZDENGTI STOGĄ, PATAISYTI AR PAŠALINTI VARVĖJIMĄ, KREIPKITĖS Į

LATVIAN ROOFING

Cleveland telef. (216) 521-2182

DARBAS ATLIEKAMAS GREITAI IR SAŽINGAI. Dengiame stogus apartamentams, Hot roofs. Tvarcome kaminus ir vandens nutekėjimo vamzdžius, dedame po stogu kablius kontroliavimui ledo užsikimšimo. Taip pat atliekam dailidės darbus. MARTINS ir GUNARS KAULINS Lakewood, Oh.

DIRVA

• **DIRVOS NOVELĖS KONKURSUI** gautos dar šios novelės: "Kelionė" (Paukštė) ir "Paskutinis žodis" (Uuoga Vyšniauskaitė).

• **VLIKAS IEŠKO** vasaros interno, lietuviškai kalbančio studento ar studentės, 20 m. amžiaus ar vyresnio. Skambinti įstaigos vedėjai J. Čikotienei tel. (202) 667-1980. Arba rašyti: VLIKAS • 1609 Connecticut Ave., NW suite 400 • Washington, DC 20009.

BOSTON

NAUJA VALDYBA

Tautinės Sąjungos Bostono skyriaus naujai išrinkta valdyba taip pasiskirstė pareigoms: Romualdas Veitas - pirmininkas, Ignas Vilėniškis - vicepirmininkas, Birutė Šležienė - sekretorė, Adolfas Ščiuka - išdininkas, Dalia Ščiukaitė - narė politiniams reikalams, Birutė Banaitienė ir Gintaras Čepas - nariai.

A + A

TERESEI ŠALKAUSKIENEI

mirus, jos vyrui ANTANUI, dukroms ROŽEI ir DANAI, anūkui MICHAEL ir kitiems giminėms reiškiamo užuojautą.

A.L.T S-gos Omahos skyriaus Valdyba

P A D Ė K A

A + A

BRITA P. MEILUS RN.

Mirė š.m. vasario mėn. 20 d. Šv. Vincento ligoninėje, Worcester, Massachusetts. Palaidota š.m. vasario 25 d. Worcester County Memorial Park, Paxton Massachusetts.

Dideliame nuliūdime likusieji a.a. Britos šeimos nariai dėkojame visiems kurie lankė velionę koplyčioje, dalyvavo laidotuvėse, pagerbė aukomis šv. Mišioms, Lietuviškosios Skautybės Fondui ir Massachusetts Association for the Blind - Aklių Institutui. Dėkojame pareiškusiems mums užuojautą žodžiu, raštu ir per spaudą.

Nuoširdi padėka Šv. Kazimiero parapijos klebonui kun. Vincentui Paruliui, kun. Jonui Petrauskui ir kun. Albinui Yankauskui už atlaikymą koncelebracinių mišių.

Dėkojame Šv. Kazimiero parapijos chorui ir jo vedėjai p. Onai Valinskienei už giedojimą laike mišių, taip pat sol. Valerijonui Roževičiui už giedojimą solo.

Šauliškas ačiū LŠST Trakų Rinktinės pirmininkui g.š. Algirdui Zenkui už pravedimą atsisveikinimo koplyčioje. Dėkojame organizacijų atstovams tarusiems užuojautos žodžius. Dėkojame ALRK Moterų Sąjungos 5-tai Kuopos narėms sukalbėjusioms rožinį už velionės sielą ir Lietuvos Vyčių 26-tai Kuopai už atsisveikinimo maldas koplyčioje.

Dėkojame organizacijų delegatams už garbės sargybą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą - Lietuvos Vyčių 26-tai Kuopai, ALRK Moterų Sąjungos 5-tai Kuopai ir Dr. Vinco Kudirkos Šaulių Kuopai.

Širdingas Ačiū Lietuvių Šaulių Sąjungos Tremtyje garbės pirmininkui prof. dr. Vaidėvučiui Mantautui už gražius ir jaudinančius atsisveikinimo žodžius kapinėse. Dėkojame laidotuvių direktoriui Jonui Kazlauskui už gražų laidotuvių pravedimą ir Maironio Parko valdybai, su pirmininku Kazimieru Adomavičium, už puikiai paruoštus pietus laidotuvių dalyviams.

Pasiliekame liūdesyje

Vyras Eduardas Sr.
Sūnus Eduardas, Jr. su šeima -
žmona Teresė, Antanas ir Jūratė

LITUANISTINĖS MOKYKLOS UŽBAIGTUVĖS

Bostono Aukštesnioji Lituanistinė Mokykla baigė mokslo metus ir išleido keturis abiturientus: Daiva Kiliulytė, Rimas Kiliulis, Lukas Manomaitis ir Jonas Navickas.

Mokyklos užbaigimas prasidėjo su šv. mišiomis, kurias atnašavo kun. klebonas Kontautas. Po bažnytinių apeigų sekė kavutė ir užkandžiai, kuriuos parengė tėvų komiteto narė p. Judita Huston su visų tėvų pagalba. Tuoju užkandžių sekė užbaigimo aktas. Mokyklos direktorė Daiva deSaPereira pakvietė visus sugiedoti Amerikos ir Lietuvos himnus. Paskui buvo diplomų įteikimas abiturientams. Abiturientus sveikino LB atstovas G. Čepas ir įteikė jiems po knygą. Taip pat bendruomenės vardu padovanotojui Lituanistinei mokyklai Šapokos Lietuvos istorijos knygą, kurią priėmė direktorė Daivą deSaPereira. Buvusio mokytojo a.a. A. Makaičio atminimui įkurta premija šiais metais buvo įteikta Jonui Navickui. Abiturientų vardu kalbėjo ir dėkojo Jonas Navickas. Daiva Kiliulytė pristatė visus buvusius ir dabartinius mokytojus. Abiturientų vardu atsidėkodama, jiems įteikė simbolišką dovanėlę.

Pirmą kartą šiais metais aštuntą skyrių baigusius buvo įteiktas atitinkamas pažymėjimas. Taip pat gavo pažymėjimus ir baigusieji lopšelių. Visi mokiniai buvo apdovanojami Lietuvos žemėlapiu ir senovės valdovų plakatu.

Tėvų komiteto vardu sveikino pirmininkas G. Banaitis, padėkojo mokytojams ir įteikė dovanėles. Atsisveikindamas pristatė naują tėvų komitetą. Po to sekė programa, kurioje buvo atskirų skyrių pasirodymai.

Išleistuvių pokylis abiturientams buvo surengtas p.p. Kiliulių rezidencijoje.

(tk)

PUIKIAI IŠNAUDOTA PROGA

Lietuvos Aukščiausiojai Tarybai priėmus nutarimą apie Lietuvos suvereniteto atstatymą, Cape Codo lietuviai tuo sudomino laikraštį CAPE COD TIMES, kuris gegužės 30 d. laidoje paskelbė pasikalbėjimą su Regina Petrutiene, Edvardu Šakaliu ir Česlovu Mickūnu, įdėdamas taip pat didelę jų nuotrauką. Pasikalbėjimo dalyviai taikliai apibūdino paskutinius įvykius Lietuvoje ir šio krašto lietuvių nuotaikas bei jausmus savo senosios tėvynės atžvilgiu.

Tai puikiai išnaudota proga pasitarnauti kovai dėl Lietuvos laisvės. Demokratinėje santvarkoje plačiosios visuomenės nuomonė ir pa-

Bostono lit. mokyklos abiturientai: Lukas Manomaitis, Jonas Navickas, Daiva Kiliulytė ir Rimas Kiliulis.

lankumas tuo ar kitu reikalu yra nemažiau reikšmingi, negu administracijos ar rinktų atstovų. Tektų džiaugtis, jei Cape Codo lietuviu pavyzdžiu pasektų kitose vietovėse įsikūrę lietuviai.

LAISVĖS VARPAS

Vienintelė lietuvių greito viešo susižinėjimo priemonė Bostono ir apylinkės lietuviams yra Laisvės Varpo lietuvių radijo programa. Ji per duodama lietuvių ir anglų kalba kiekvieną sekmadienį 9:00-10:00 val. ryto iš radijo stoties WCAV-FM 98. Jos vedėjas yra Petras Viščinis •

MACHINIST

Machine operator, Surface Grinder, Lathe & Milling machine hand. experienced only need apply. Presently 40-50 hours weekly. Wages commensurate with ability. Apply:

EVERS CORP.
BROAD & CANAL ST.
RIVERTON, N.J. 08077

(22-28)

ATTENTION - HIRING!

Government jobs - your area. Many immediate openings without waiting list or test. \$17,840 - \$69,485. Call 1-602-838-8885. Ext. R-1753

(22-23)

Mūsų brangiam draugui

A + A

KĘSTUČIUI MIKLIUI

mirus, didelio skausmo valandoje žmoną MARYTĘ, dukterį ASTĄ, brolių VYTAUTĄ ir jų šeimas giliai užjaučiame ir kartu liūdimė

Edmundas ir Aldona
Drukteniai
Algirdas ir Dana
Gudaičiai
ir šeimos

A + A

KĘSTUČIUI MIKLIUI

mirus, giliausia užuojautą reiškiamo žmonai MARIJAI, dukrai ASTAI, broliui VYTAUTUI ir visiems artimiesiems.

Lili ir Vladas
Bložės
Dalia ir Kazys
Bobeliai
Marija ir Kurt
Kuhlmanai
Dalia ir Jonas
Maurukai
Giedrė ir Vincas
Šermeniai